ગુલીસ્તાને આલમ કી. રૂ. ૦—૨—૦ બોસ્તાને આલમ કી. ૦—૨—૦

કીસ્સએ

તમીમ અનસારી.

(ઉર્દુ ઝબાન—ગુજરાતી હરફોંમેં.)

લીખનેવાલે ઔર છપાનેવાલે

મીયાં બદરૂદ્દીન હુસેનુદ્દીન નીઝામી.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

ત્રણ દરવાજા, અમદાવાદ.

પહેલી બાર — જીલ્દ ૨૦૦૦

સને ૧૩૩૮ હીજરી. — સને ૧૯૨૦ ઇસ્વી.

Printed at the "Natvar" Printing Press
by BHOGILAL NARAYANDAS BODIVALA.
Jamalpur Road—AHMEDABAD.

કી. રૂ. ૦—૪—૦

તારીખ.
મક્કા મોઅઝઝમા.

યેહ વો આલી મકામેકી તવારીખ હય, કે જીસકે નામ ઓર બુઝુર્ગીસે તમામ ઇસ્લામી ભાઈ વાકેફ હોંગે. ઇસ કીતાબમેં કઅબેશરીફ ઓર હરમ મોહતરમકી ઇમારતકા ઝીકર હય ઓર મસ્જેદુલ હરામકે શરાઇફ ઓર કરામાત ઓર અજાયબ હાલાતજો પેશ્તરકે ઝમાનેમે વાકેઅ હુવે હંય દરજ હંય. યેહ કીતાબમેં ચાર બાબ હંય.

બાબ પહેલા.

ફસલ પહેલી—અસ્માકે (નામુંકે) બયાનમેં ફસ્લ દુસરી—મક્કા મોઅઝઝમાકી આબાદીકે બયાનમે ફસલ તીસરી—મક્કા મોઅઝમા ઓર મદીના મુનવ્વરાકી ફઝીલત ફસલ ચોથી—મક્કા મોઅઝઝમાકો વતન બનાનેમેંભી અકવાલ તુબતલીફ હંય. ફસલ પાંચમી—ઊન મુતબર-રીક જગુંકે બ્યાનમેં જહાં દોઆ મકબુલ હોતી હય. ફસલ છઠ્ઠી—મકકે કે મકાનાત ઓર ઝમીનકે બેચને ઓર કીરાયા લેનેકે હુકુમકે બયાનમેં.

બાબ દુસરા.

ખાનએકા બાકી તામીરકે બયાનમેં, ઓર ચાહે ઝમઝમ ઓર ઊસ્કે શરફ ઝીકરમેં, ઓર કઅબેકે જવા હીર ઓર ગીલાફું ઓર નઝરૂકી કેફીયતમેં.

બાબ તીસરા.

ઊસ બયાનમેં કે મસ્જીદ હરામકી વઝે પેહલે કયાથી ઓર ઊસ્કે બાદ કીસ કદર બઢાઇ ગઈ ઓર જો મઝમુન ઊસ્કે મોતઅલ્લીક હય.

બાબ ચોથા

આલે ઊસમાનકે કાયમ હોનેકા બ્યાન વગયરા વગયરા, ઓર અહોતસે હાલાત દરજ હંય. યે કીતાબ ગોયા મક્કા મોઅઝ ઝમાકી ગાઈડ હય જો સાહબ હજ પઢ આય હંય ઓર જો જાનેકા ઇરાદા રખતે હંય, ઊન્કે લીએ તો યે કીતાબ એ ઇન્તીહા મુફીદ હય, મક્કા મોઅઝ ઝમાકે હાલાતસે વાકેફ હોનેકે લીયે ઇસ્સે બઢકર ઓર કોઇ કીતાબ નહીં. યેહ કીતાબ પેહલે અરબીમેંથી બાદ ઊર્દુ હુઈ મગર ચુંકે ઊર્દુ નહીં જાનનેવાલે મુસલમાનભાઈ ઇસકા બાતીની ફેઝ નહીં ઊઠા સકતેથે ઇસ લીએ હમને ઇસકો ઊર્દુ જબાન ઓર ગુજરાતી હરફોમેં ઊમદા ગ્લેજ કાગજપર છપવાઈ હય ૧૨ રંગીન પુર નકશો નીગારવાલે ટાઈટલકી ઊમ્દા પક્કી જીલ્દ બંધાઇ હય. ઇતની તમામ ખુબીયું પર કીંમત સીર્ફ રૂ. ૦—૧૨—૦.

મીલનેકા પતા—

મીઆં બદરૂદીન હુસેનુદીન નીઝામી.

બુકસે એન્ડ પબ્લીશર,

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

કીસ્સએ

તમીમ અનસારી.

સના ઓર હમ્દ મૌલાકી સુનોં તુમ
જવાહીર ઓર સચે મોતી ચુનો તુમ.

દેખો કયા ખેલ હય ઉસ પાક રબકા
તમાશા દેખતા હય આપ સબકા.

અઝીઝો ઉસકી કુદરતપર ધરો દીલ
કે કીસકીસ રંગમે હયગા વો શામીલ

કહીં ગુલ હય કહીં ફુલ હય કહીં મોર
જીધર દેખો ઉધર મૌજુદ હર ઠોર

કહીં ગુલશન કહીં ગુલશનકા માલી
કહીં બુલબુલ કહીં ભંવરા ખ્યાલી.

કહીં હાકીમ કહીં ઉમરા કહીં શાહ
કહીં સુરજ કહીં ઝોહરા કહીં માહ.

કહીં રાજા કહીં રાવન કહીં રાવ
કહીં બાદલ કહીં બીજલી કહીં બાવ

કહીં મતરબ કહીં સાકી કહીં જામ
કહીં સીતા કહીં લછમન કહીં રામ

કહીં કુંવર કહીં ગોપી કહીં કાન
કહી હીંદુ કહીં મોમીન કહીં મુસલમાન

કહીં ચાકર કહીં સરદાર હય વો
કહીં સહરા કહીં ગુલઝાર હય વો

કહીં મુફલીસ કહીં દાતાર હય વો
વલેકીન સબકા પાલનહાર હય વો

કહીં મુનસીફ કહીં અય્યાર હય વો
જીધર દેખો ઉધર તય્યાર હય વો.

કહીં શાગીર્દ કહીં ઊસતાદ પુર રાઝ
કહીં શાઇર કહીં હયગા સખુન સાઝ

કહીં કાદીર કહીં રહેમાન હય વો
કહીં બીસમીલ કહીં બેજાન હય વો

કહીં બેદીલ કહીં બીમાર હય વો
કહીં નુરી કહીં અનવાર હય વો.

કહીં બેબે ચૈન કહીં બે ખાબ હય વો
કહીં તાબાં કહીં મહેતાબ હય વો

કહીં નાસીર કહીં મનસુર હય વો
કહીં મસ્તો કહીં મખમુર હય વો

કહીં યતીમ કહીં મીસકીન હય વો
કહીં ગમગી કહીં રંગીન હય વો.

કહિં હય વો સનાખ્વાં ઓર સનાઇ
કહીં રોશન ચીરાગ ઓર કહીં ઝીયાઇ

કહીં શૈદા કહીં સૌદા વો વહશી
કહીં ઊરશી કહીં રૂહી વો કુદસી

કહીં ખાકાં કહીં જામી નીઝામી
કહીં નુરી કહીં હય વો ઇમામી

કહીં કાસમ કહીં રૂસતમ વ હાતમ
કહીં અસહન કહીં ફાઝલ વો આલેમ

કહીં ખ્યાલી કહીં મવાલી વલી હય
કહીં હીલાલી કહી મઆલી અલીહય

કહીં ફૈઝી કહીં ફરદી ફીરાકી
કહીં બાકર કહીં હય જામ સાકી

કહીં આઝમ કહીં મુનઝમ મોઅઝુમ
કહીં મોહસીન કહીં મોઅમીનમુકર્રમ

કહીં નાફે કહીં ન્યામત લતીફ હય
કહીં ઉરફેગની ઓર કહીં કસીફ ફય

કહીં હુરમત કહીં રહમત વો અઝમત
કહીં અબરૂ કહીં આઝીઝ વો ઉઝલત

કહીં હીમ્મત કહીં દૌલત વહશમત
કહીં હય દર્દ કહીં હય દામે ઉલફત

કહીં હારીઝ કહીં હાતીફ વ નાતીક
કહીં સુફી કહીં સાહેબ વ સાદીક

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

કહીં હાદીથ કહીં મહમુદ અહમદ — કહીં ઝાહેદ કહીં આબીદ વો અમજદ
કહીં આદીલ કહીં શાકે સલીમી — કહીં મીરા કહીં મુકબીલ મુકીમી.
કહીં કુતબો કહીં ગૌસો ગયાસી — કહીં રાજા કહીં હાજી વ ગાઝી,
કહીં ગબ્વાસ હય ઓર કહીં નહંગહય — કહીં વો હય સીરાજ ઓર કહીં પતંગહય
કહીં વો હય ગની ઓર કહીં ગદા હય — કહીં રાગીબ કહીં મરગુબ સદાહય.
કહીં મઝહર કહીં હય જાને જાના — કહીં ખુસરૂ કહીં બહેલુલ દાના.
કહીં સઅદી તવક્કલ કહીં અમીહય — અયસા વો સાહેબ અરશો બરીં હય.
કહીં બખશી કહીં નુરી ઝમાં હય — કહીં પુરસોઝ કહીં દરદો કુગાં હય.
કહીં હે મોહતશીમ ઓર કહીં અઝીમહે — કહીં કુઝલા કહીં ઉમ્મી કલીમ હય
કહીં હય વો રઝી ઓર કહીં રઝાઇ — કહીં જામી સુખન કહીં મુબતીલાઈ
કહીં હાદી કહીં મેહદી વ અબ્બાસ — કહીં મીરઝાં કહીં મીરાં કહીં દાસ.
કહીં આશક કહીં મુશતાકો શૌકી — કહીં આરીફ કહીં ખુશદીલ વઝીફી.
કહીં જઅફ્ર નઝીર ઓર કહીં તકીહય — કહીં ઝાહેર કહીં હાલે નકી હય.
કહીં સાઇલ કહીં માઇલ વ આદીલ — કહીં ઘાઇલ કહીં એદીલ વો કામીલ.
કહીં એતાબ કહીં આકીલ ફ્રીદા હય — કહીં તાલીબ કહીં મતલુબ બનાહય.
અયસા સાહેબ હય વો પૈદાકરનહાર — હુવા બંદોમેં હોકર આપ ઇઝહાર.
યે રમ્ઝે મઅરીફ્ત કોઇ ન બુજે — મગર હસતીસે ગુઝરી ઉસકો સુજે
હય અહલે શરઆ ઈન બાતોંસે તાઇબ — હય જીસકો જોશે વહદત સોહગેં તાલીબ
યે મૌલા આપહી જો બોલતા હય — વગર નઇ બંદા ખાકી પુતલા હય.
અઝીઝો બંદેકા કયા આસરા હય — વો સબકે ઘટમેં આપરઘટ હુવા હય
જો કરતા હય સના બંદેકા બંદા — હય સબ ઉસકી સીફ્ત બંદા હયગંદા.
જમીએ હમ્દ હય ઉસહીકો સાબીત — જોબરલાતાહય કુલઆલમકી હાજત.
વો બંદેકે જો ઘટમેં આપ આયા — તો બંદા બુઝરગી આલમમેં પાયા.
અઝીઝો બંદેકી બુનયાદ કયા હયા — સન એક મુસ્ત મીટટીસે બના હય.
કરે કયા વસ્ફ ઉનકી આજીઝ ઈનસાં — વો મૌલા આપહી આપના સનાખ્વાં
વહી કાબીલ વહી હય રૂહે આદમ — યે બંદા અબસ કરતા હય હમહમ
વહી ચાહે કરે પરબતકો રાઈ — સમંદર કો કરે એક પલમેં ખાઈ.
કરે ચાહે તો ફીર રાઇકા ડોંગર — કરે એક પલમેં ખાઇકા સમંદર.
અયસી કુદરતકા ખાવીંદ હય સુબહાં — સમજતા નહીં નીપટગાફીલહય વહીઈ
અઝીઝાં બંદગી ઉસકી કરો તુમ — કુછ ઉસકા ખૌફ્ભી રખો તુમ.
કીયા પૈદા બંદેકો બંદગી કો — ન ઉસ શરમીંદગીકે ઝીંદગીકો.
જો ખાકે બંદા સો રેહવે પલંગપર — તો વો રાઝી સો કયું હો અયસે ઢંગપર
પીએં દાયમ શરાબો ભાંગો તાડી — ખડી ઝુલફેં રખેં મુંડવાકે દાડી.
બાંકી પગડી બંધે તખ્તે સંવારે — બીગાની ઓરતોંકો દીદ મારેં.
ખુદાકા ઝીકર સુનતે ખાવેં ઝોંકે — હાં ગીબત સુને હુશયાર હોકે

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

નમાઝ અંદર કે જબ સીજદમે જાવે
તો તેલ ઓર લકડીઆં તબયાદ આવે.

ખુદાકે નામપર દેવેં ન ખેરાત
ઇબાતમેંભી મુતલક નહીં ચલે ઝાત

જો હો કહીં નાચ યા કહીં રાગ ગાવે
તો વહાં ખુશહાલ હોકર દૌડે જાવેં

જોહોવે વઅઝ ઓર મજલીસમેશામીલ
તો મટકોમેં પતાશોંકે ધરેં દીલ.

ગંજીફા ચૌસરો શતરંજ હો કહીં
તો સારી રાત ઉસજાસે હીલે નહીં.

ખુદાકી યાદ કરતે નીંદ આવે
મીલે ખાનેકો ન્અમત ખુબ ખાવે.

સુબ્હોકે વકત સો રહવેં બઆરામ
ઉઠેં તબ જુઠ ગીબત બીન નહીં કામ

હૈ અયસા શૌક હર બુઢે બડોંકો
કે ઘુરે ખુબસુરત છોકરોંકો.

રહે ઝાહેર મુસલ્લી ઓર નમાઝી
કરેં બાતનીમેં વો બચ્ચા બાઝી.

બડી દાડી બડી પગડી વ શમલા
હવા ઓર હીર્સસે ભરદીલકા ચીમલા.

ચખેં રીશવતકો બોલે જુઠ ઓરસચ
કરેંગે કામ ઉસકા દે જો લાલચ.

બડી તસબીહ ઓર ખુશ પૈરહન હૈ
વલેકીન દીલમેંકઇ કઇકઈ મકરોફનહય

ઝરા દીલમેં મહોબ્બત નહીં ખુદાકી
પડેં ઝાહીર નમાઝાં રૂ રયાકી.

બડે બુઢેકા તોર અયસા બના હય
જવાનોંકા તો ફીર કયા પુછના હય.

લડેં જોરૂ કે ખાતર બાપ માંસે
હઝારો ગાલ્યાં દેવેં ઝબાંસે.

ઝમાનેકા ફીરા હય કુછ અજબ ડૌલ
મેહુમ્મદકા યકીં પુરા હુવા કૌલ.

ખુસુસન જાબજા દર બસ્તીયે હીંદ
બની હય મસજીદાં ચોરોંકે માનીંદ.

ખુદાકે ઘરમેં બેઠે હુકકે ઘોકેં
કરેં બદબોઈ મહેરાબોમેં થુંકે.

અગર કોઈ કેહવે ચેકયા કરતે હોતુમ
તોકેહવેં તુજકો કયા દેગેજવાબ હમ.

મુસલમાની તો સબ હોગઈ હૈ બીમાર
કયામત કે નઝર આતે હય આસાર.

ઈબાદત ઓર સખાવતસે ગયે ટલ
યકીં દજ્જાલ આવે આજ યા કલ.

નહીં કહીંદીન ઓર મઝહબકી તકરાર
મઈશતકી ફીકરમેં હય ગીરફ્તાર.

અયસી પૈદા હુઇ હય ખલ્ક અબકી
સરાસર ભુલ ગએ વે યાદ રબકી.

અરે અય ગાફીલો તુમ છોડો ગફલત
રહો મત ગર્ક દર બહરે ખીજાલત.

નમાઝાં પાંચ વકતી તુમ ન છોડો
યે પાંચો વક્તસે ઉંફલત ન તોડો.

હદીસ હઝરતકી હય સુન્યો દીલોમેં
જહાં લગ હય મુસલમા સબકે હકમેં

જો કોઈ છોડા નમાઝે સુબ્હો ઇનસાન
તો હોવે ઉસ સતી બેઝાર ઈમાન.

જો કોઈ છોડે નમાઝે ઝોહર જગમેં
તો હો પૈગમબરાં બેઝાર ઉસમેં.

જો કોઈ હોવે અસરકે વખતસે ભાર
તો હોં સારે મલાયક ઈસ્સે બેઝાર.

નમાઝે શામ જો છોડે મુસલમાન
તો બેશક ઉસ્સે હો બેઝાર કુરઆન.

જો કોઈ વખતે ઈશાકો દેવે ટાલા
તો હો બેઝાર ઉસ્સે હકતઆલા.

અરે યારો સુનો ફરમાને હઝરત
મુસલમાં હો તો પકડો કુછભી ઈબરત

અઝીઝો રાતદીન તોબા કરો તુમ
પડો દાયમ નમાઝ હકસે ડરો તુમ.

બહોત હય ઝીંદગી ઉપર નહુસત
કે હમસે કુછભી નહી હોતી ઈબાદત

ખુદા જાને વહાં કયા હોએગા હાલ
કયામતમેં કયસા ગુઝરેગા અહ્વાલ.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

અરે યારો યહી હય વક્તે ફુરસત — જવાનીમેં કરો ઉસકી ઈબાદત.
જવાનીકી ઈબાદત મોઅતબર હય — બુઢાપેકી ઈબાદત બેવકર હય.
તુમ્હે ઉસ વકત પછતાના પડેગા. — કે જબ છાતીપે જમ આકર ચડેગા.
કહેગા લે શીતાબી મૌતકા જામ — તો ઉસદીનહકબીના આવે નકોઈરામ
અઝીઝાં કુછયે શરતે બંદગી નઈ — કે જબલગ ઉમરહય શરમીંદગી નઈ.
વહી બેહતર કે ઉસકા ઝીકર કરના — અબસ દુનીયાંકી ગંદી ફીકર કરના.
દેખો કીડે મકોડે જીન જનાવર — હયં ઉસકે ઝીકરમેં તારોઝ મહેશર.
પથ્થર કંકર પહાડ ઔર ઝાડ સારે — હયં ઉસકે ઝીકરમેં બેદાર સારે.
મલાયક હુર રીદવાં જીન વ પરયાં — હયં ઉસકે ઝીકરમેં યક પાપે ખડયાં.
દરીંદે ઔર પરીંદે મુરગો માહીં — હયં દાયમ ગર્કે ઝીકરે ઈલાહી
લગા તહેતુસ્સરા તા અરશે આઝામ — ઉસીકે ઝીકરમેં ભરતે હય સબદમ
દેખો ઉસકે અપન બંદે કેહલાવે — યે લાઝીમ નઈ કે ઉસકો ભુલ જાવેં.

દર નઅત સરવરે કાયનાત મોહમ્મદ મુસતફા.

કયા હય હકને હકઅહમદ નબી પાક — સીફત જીનકી કયા હય આપ લોલક
કહા હકને કે અય મેરે અછે યાર — તેરી ખાતર ખુદાઇ કી મેં ઇઝહાર
ઉન્હોંકોભી હુવા હુકમે ઈબાદત — તોફીર હમતુમતો હંયગે ઉનકી ઉમ્મત
ભી બેહતર બંદગીમેં રેહના કાયમ — ઝીકર કલમેકા રખના વીરદ દાયમ.
યે દો ચીઝોંસે હોવેગી ખલાસી — વગર નહીં તો અપન બંદેહયેં આસી
મોહમ્મદ પાક સુલતાને દો આલમ — કેજીનકા હયકદમબોશ અરશે આઝમ
મોહમ્મદ મુસ્તફા મહેબુબ સુબહાન — હુવા જીનસે અતા ઉમ્મતકો ઈમાન
કયામતકે અઝાબોંસે છુડાવેં — છુડાકે આપ જન્નતમેં લેજાવેં.
પડો યારો દરૂદાં હો ખલાસે — કે તા પાઓ મકાં જન્નતમેં ખાસે.
જો ઉનકે ચાર યાર ઉનપર દીલોજાન — પડો ઉનપર દરૂદાં તુમ સોહરઆન.
જીન્હોંકી શાનમેં હકસે ઈનાયત — હુવા હીલમો અદલ ઇલ્મો શુજાઅત
હયબહરે મઅરેફતકે પાક ગૌહર — યકીં યારોંકા રૂતબા હય બરાબર.
ચીરાગો મસજીદો મેહરાબો મીંબર — અબુબકરો ઉમર ઉસમાનો હૈદર.
હયઁઅહલે બૈત સબ ઉમ્મતસે બેહતર — હય નાઝીલ આયતે તતહીર જીનપર
જોઝેબે અરશે આઝમ પંજતન હય — મુકરર કાને કુદરતકે રતન હંય.
અલીએ મુરતુઝા ઝોહરા વ હસનૈન — જો હંય ઉમ્મતકે ખાસે વેદો એનેન.
જો હયં બારા ઇમામ હઝરતકે સારે — હયં શાહઝાદે તુમ્હારે ઔર હમારે.
પઢો અય મોઅમેનો બાસીદક સલવાત — કેતાજન્નતમેં જાઓ તુમ ખુલે હાત.
જો હોવેગા મોહીબ્બે ચૌદા મઅસુમ — વો જન્નતસે નહીં રેહવેગા મહરૂમ

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

મોહબ્બતઉનકી જીસકેદીલમેં નાહોવે
જહન્નમમેં પડા વો તાઅબદ રોવે.

મોહય્યુદ્દીં સચે મહબુબે સુબહાં
વીલાયતકે ફ્લકમેં માહે તાબાં.

જો દીન ઈમાનકે રોશન ચીરાગ હયૅં
સો વહદતકે ગુલે ગુલઝાર બાગ હયં

મોહબ્બત ઉનકી જોરખતા હયદીલમેં
વો જન્નતમેં ચલા જાવેગા પલમેં.

શરફ ઈનકો દીયા હય હકને આલા
કે જીસ્સે દો—જહાંમેં હય ઉજાલા

કીએ પૈદા ઉને લાખો઼ં પયમ્બર
કીયા ખતમુરરૂસુલ ઉસને નબીપર.

કયાવો કાફો નુંસે કાયમ અફ્લાક
કયા પૈદા ઉને પાની અગન ખાક.

બનાયા ઉસને અરઝો આફાક સારા
વલૈકીન આપ હય સબસે નીયારા.

ન ઉસકી માં ન ઉસકા બાપ હયગા
વો હમ તુમમેં અકેલા આપ હયગા

કયા બંદોંકો પૈદા આપ કીરતાર
કીએ કીસકીસ મુસીબતમેં ગીરફ્તાર.

વો મુશકીલ દેકે ફ્રીર આસાન કરતા
વહી પૈદા કીએકી લાજ રખતા.

ઉસીકે હુકમસે હય ખૈર ઓર શર
વલૈકીન આપ નઈ લેતા અપસ સર.

બદી શૈતોંકે સરપર ઢાલ દેવે
જો હોવેં નેકયાં સો આપ લેવે.

ઉસીબીન કૌન જગ ખાલી રહી હય
જીધર દેખો ઉધર વહીકા વહી હય.

અયાસા સાહેબ હય વો પૈદા કુનીંદા
ઉસે નઈ મૌત વો દાયમ હયે ઝીંદા

વહી મૌલા શહે મુલ્કે બકા હય
યે બંદા સાકીને દારૂલફ્ના હય.

સરાઉં કયા મૈં ઉસ રબ્બે જહાંકો
નહી તાબે સુખન મેરી ઝબાંકો.

તમીમ અનસારીકી પહેલી હીકાયત.

ગુલામી બોલ વો કીસ્સા અજાયબ
જોહયેં બાતાં અજાયબ ઔરગરાયબ.

તમીમ અનસારીકા કીસ્સા બયાંકર
કયામતકી છુપી બાતેં આયાં કર.

અઝીઝાં છોડ દુનીયાકી શીકાયત
શુરૂઅ કરતાહું મૈં નાદર હીકાયત.

તમીમ અનસારી અસહાબે નબીથે
ઉહોંને દેખે હયૅં કઈ કઈ અચંબે.

મદીને શહરકે રેહનાર થે વો
મોહમદ મુસ્તફા કે યાર થે વો

મોહમ્મદકા મકાં શેહરે મદીના
હય બેશક અરશે આઝમકા નગીના

મદીનેમેં રે ગુજરી થી હીકાયત
સુનતાહું મૈં તુમકો બા લતાફ્ત.

સુનો કરતા હવે રાવી યું રીવાયત
કે એકદીન બૈઠથે મજલીસમેં હઝરત

ઉસી મજલીસમેંથે સીદ્દીકે અકબર
થે ફારૂક ઓરભી ઉસમાન સરવર.

અલીયુલ મુરતુઝા બયઠેથે ખુશ વક્ત
તમીમ અનસારીભીહાઝીરથે ઉસવક્ત

મોહમ્મદ મુસ્તફા થે શાદો ખુરરમ
યું તબ મજલીસમનેફરમાએ ઉસદમ.

કે મેરેબઅદ ગુઝરેંગે અજબ હાલ
સો દેખેગા તમીમ અનસારી દરહાલ

યે કેહકર ફ્રીર નબી ફરમાએ સુકર
કે યારો યાદ રખના દીલકે ભીતર.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

૧ કોઈ અપની હલાલ ઔરતકને જાય   તો લાઝીમ હૈ ઉસે જલદીસતી ન્હાય
કેજબલગ ગુસ્લનઇ કરતાહય એઇનસાં   વયસેમેં ઉસ ઉપર પડતી બલાયાં.
યું કેહકર ફ્રીરનબફીમાએ ઉસઠાર   તમીમ અનસારીતુમરેહના ખબરદાર.
તમીમ અનસારીકો સબ યાદ થાવો   હયાતીમેં નબી ફરમાએ થે જો
તમીમ અનસારીગયેઅપની ઔરતકન   કીતેક દીનબઅદ એકશબ ઇત્તિફાકન
હુવે ફારીગ જોએશ અશરતસે ઉરદો   કહા ઔરતકો પાની ગર્મ ધર દો.
કયા ઓરતને પાની ગર્મ તય્યાર   તમીમ અનસારી ગયે પેશાબકોબાર.
યે કરતે થે પીશાબ અંગનાઇ ભીતર   કે ઉનકો લે ગયા એક દેવ આકર.
યકાયક હોગયા કુછ ગૈબ આસેબ   કે ઉનકો લેકે એક દેવ હોગયા ગૈબ
બહોત ઓરતોંને કી ફરીયાદો ઝારી   બહોત રોઈ પુકારી કરકે ઝારી.
તમીમ અનસારીકો હોગએ બરસસાત   ખબર ઉનકી કહીંસે આઇ ના હાત.
કહીં ના પાય ઢુંડવાપ સભી ઠાર   વો ઓરત આખીરશકો હોકે લાચાર
ખીલાફતથી વહાં હઝરત ઉમરકી   વો દરયાએ અદલ વાલા ગોહરકી.
કહી ઓરતને જા હજરત ઉંમરકુ   કે દાયમ ફતસે મોહતાજ મેં હું.
બલા લે ગઈ મેરે ખાવીંદકો કઈ   ગુઝરગયે સાત બરસઅબતક ખબરનઈ
નીકાહ કરનેકી દો મુજકો રઝા તુમ   કેના હો દુઃખ દરદ મેરા સભી ગુમ.
નબીકા એક સહાબી થા વો આયા   વો ઓરતકા નિકાહ ઉસ્સે પડહાયા.
અઝીઝો ઉસકી કુદરતપર ધરો ધ્યાન   કે કયા કયા ખેલ વો કરતાહૈ સુબહાન
નીકાહ જીસદમ પડા ઉસ મર્દકે સાથ   તમીમ અનસારી આ પહોંચે ઉસીરાત
દોનોં જોરૂ મરદથે ઇસ ફ્રીકરમેં   કે હો મશગુલ કારે દુનયવીમેં.
તમીમ અનસારી કો દેખે ખડે તબ   બાહેર ઓરત ગઈ પેશાબકો જબ.
બનાથા યે તમીમ અનસારીકા ડોલ   કે જો દેખે વો ભેજે ઉનપે લા હોલ.
બહોત દીલમેં લગી ડરનેકો ઓરત   કે હય યે ભુતયા ઓરત કોઇ મલામત.
બુજા ઓરતને યે વહી બલા હય   મેરે ખાવીંદકો જો લે ગયા હય.
વો ઓરતને બુલા અપને ખસમકું   વો તબ આકર પુકારા કૌન હય તું.
તમીમ અનસારી બોલે કૌન હય તું   કે ઈસ ઘરકા માલીક તો મૈં હું.
યે ઓરત હય મેરી ફરઝંદ મેરે   નીકલ ઘરસે તુ જા અબ ઘરકો તેરે.
વો અસહાબી યે સુનકર દોડ બીલગા   હુવા દોનોં મને એકબાર કઝયા.
પડી દોનો મને અયસી લડાઈ   કે સારી રાત કુશ્તીમેં ગવાઈ.
મહેલ્લેકે સુબ્હોકો મર્દ ઓરત ઝન   યે ઝગડા લેગયે હઝરત ઉમર કન.
બોલે હયરત ઉમર ફ્રીકર દીલમેં   યે ઝગડા ના હોવે ફેસલ મેરેસે.
યે ઝગડેસે તો વાકીફ કુછ અલીહયં   યકીં યો વાકીફે રાઝે ખફીં હયં.
ઉઠે હઝરત ઉમર ઓર લોગ સારે   સભી હઝરત અલીકે ઘર સીધારે.
અલીએ મુરતુઝા ખેશો પયમ્બર   શહે મુલ્કે બકા શેરે ગઝનફર.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

નબી થે જાનશીં સુલતાન દીંકે   થે મહરમે રાઝ રબ્બુલ આલમીં
થા ઉનકે તઈ અતા ઈલમે લદુન્ની   હયેં કુરબાં જીન ઉપર શીઆવસુન્ની
અલી બીન કોન યે ઝગડા ચુકાવે   યે મખફી બાત ઉનકી કૌન પાવે.
અલીને ઉસ સબબ પુછી હકીકત   કેતા સબકોઈ સુને ઉસ રબ્બકી કુદરત.

હીકાયત પેહલી પુછના અહવાલે તમીમ અનસારી ઓર હેવકે લેજાનેકા.

ગુલામી ખોલ અબ્યાં ઝબાંકી   સુખનકે સતરકી હય રાહ બાંકી.
સુખનકે બહરમેં ગોતા લગા તું   વહીં ભરભરકે લા કુછ દુરરે મકનું.
વો દુર યારોંકે કાનોંમેં પીરોદે   ઓર ઉસ શૈતાંકો દરયામેં ડુબોદે.
ડુબો અયસા કે ફીર નીકલે ન બાહેર   નહોવે ઇસહી મઝીલીસ બીચઝાહેર.
વો સુઝી આકે યહાં હીકમત લડાતા   કેસબ યારોંકો ઝોકેપર ચડહાતા.
પડો શૈતાનપર લાહોલ યારાં   દરૂદાં ભેજો હઝરતપર હઝારાં.
સુનો અય દોસ્તો પેહલી હીકાયત   કે કયા આયા હય ફીર સામાનેહૈરત
તમીમ અનસારીકો બોલે અલી બાત   કે બોલે તુમપે કયું ગુઝરે બરસસાત
તમીમ અનસારી બોલે યા અલીઅબ   સુનો મેરી મુસીબત કાનધર સબ.
સુનો અય મુરતુઝા મેરી કહાની   સુનો અય સરવરે હર દોજહાની
ઉડા લેકર મુજે વો દેવ જીસદમ   ગયા લેકર મુઝકોદર દરયાએ કુલઝમ
જયસી અકસામે રાહે આસમા હય   ઝમીકી રાયજાં કુલઝુમ રવાં હય.
વહાં ઉસ દેવને ગોતા જો મારા   મુજે પાતાલકે નીચે ઉતારા.
વહાં દેખું તો બેહદ હય અંધારા   ન કંઈ પાની કંઈ ખુશકી કીનારા.
ઉધરકો લે ચલા મુઝકો વો કાફીર   હુવા દહેશતસે મેરા જાન આખર.
મૂજે ઉસ દેવને પકડા બ ચુંગલ   નીપટ મૈં ઉસકે થા ચુંગલમેં બેકલ.
અંધારેમેં ચલા કીતનીક મુદત   નથી એક તીલ બરાબર મુજકોરાહત
કીતેક દીન બઅદ ફીર આયા ઉજાલા   ખુદાને ઉસ અંધારેસે નીકાલા.
ઉજાલેમેં ચલા કીતનેક દીન ઓર   વહાં પોહચે કે થાએક બાગ ખુશતૌર
અથા ઉસ દેવકા વો બાગ ખુશનુદ   ઉસીમેં થા વો રેહતા દેવ મરદુદ.
અથા ઉસ બાગમે લાકર ઉતારા.   ગયા વો દેવ કહીં કરનેકો ચારા.
મૈં તબ ઉસ બાગમે કરતા ચલા સૈર   નથા કોઇ આદમી વહાં મુજબીનાગૈર
દરખ્તાં મેવોં કે થે કુલ ઝમીં બોસ   વોથા બાગે ઇરમ યા રશકે ફીરદોસ
થે જારી ચાર્રૂ જાનીબ ચશ્મએ આબ   અજબ કુછથા વહાં કુદરતકા અસબાબ
અજાયબ ઝાડ બુટે મેવે મઅમુર   બરસતાથા તમામી બાગ પર નુર.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

જેથી ઉસ બાગમેં મીટી વ કંકરી   સો વો ફુલથી વહાંકી શકરો—મીસરી
વહાંકે મેવે મૈં ખાતાથા દીન રાત   કીતે દેવાં નીગ્હબાંથે મેરે સાત.
ન થા ઉસ બાગકી ખુબીકા લેખા   ગરઝ કંઇ દીન વહાંકા દીદ દેખા.
કે એક દીન ચલતીથી ટંડી હવાઈ   મૈ સોતાથા વહાં રાહત જો પાઈ.
મેં સોતાથા વહાં એક સખ્શ આયા   યકાયક આ ઉને મુજકો જગાયા.
મુજે તબ ઉસને પુછા અય બીરાદર   તુજે યહાં કોન લાયા બાગ અંદર.
થે કેહકર ઉસકો પુછા મૈં સે ચુંકર   કહો યે બાગ હય કીસ મુલ્ક અંદર.
કહા ઉસને કે થે ઝેરે ઝમી હય   ગુઝરે ઇનસાનકા ઇસજા નહીં હય.
હય દુનયાદુર યહાંસે નઇહિય નઝદીક   હય બારાસો બરસકી રાહ તારીક.
મૈ રોયા સુનકે તબ ઉસ બાત કે તઇ   કેઇતનીતો ઉમર કીસકીભી હય નઇ
સુનો ફીર યાઅમીરૂલમોઅમીનીં બાત   કે કયા હોતે હય ફીર ગૈબી ખ્યાલાત
મેં બૈઠાથા દરખતોં બીચ યકબાર   હુઇ પરયોંકી ફોજ આકર નમુદાર.
હવા પરસે હઝારાં લાખોં પરયાં   યકાયક બાગમેં આકર ઉતરયાં.
લીબાસાં જંગકે પેહને બદનમે   હુવા ગુલગાલ ઉસ બાગે અદનમેં.
હઝારાં દેવભી સબ બન બનાટર   હુએ શબ મુશતઇદ લડનેકો આકર.
લગી લડનેકો પરયાં દેવકે સંગ   મચા ઉસ બાગમેં દોપેહેર લગ જંગ.
હઝારોં દેવકે શર કાટ ડાલે   ચલે ઉસ બાગમેં લોહુકે નાલે.
ગરઝ પરયોંને ઊન દેવોંકો મારે   ફતહ પરરોંને પાઇ દેવ હારે.
શીકસ્ત આખરહી ઊન દેવોંને પાઈ   ફીરી પરયોંકી વહાં રાઈ દુહાઈ.
પરીથી એક સબ પરરોંસે હુશયાર   બીઠાઈ બાગમેં ઊંશકો અમલદાર.
સુનો તુમયા અલી કુદરતકે ઈશરાર   જોથી પરયોંકે કુલ લશકરકી શરદાર.
મુજે તબ મેહરસે ઊશને બુલાયા   બુલાકે તખ્તકે ઊપર બીઠાયા.
ખુલાકર લે ચલી મુજકો બ હુરમત   વેએક હફ્તેમેં ગઇ અપની વીલાયત
અલી બોલે તમામ અનશારીકે શાત   હુઇ મઅલુમ યહાં હમકો શબબાત.
પરીકા નામ ભી ઈશા પરીથા   બતાઊં વોભી જીશદીન જંગ હુવાથા.
નમાઝે જુમ્અમેં કમ એક ઘડીથી   જમાદુસ્શાનીકી તારીખ દશ થી.
તમીમ અનશારી બોલે યા અલીહક   તુમ્હારે કેહનેમેં નઇં ફર્ક મુતલક.

હીકાયત દુસરી દર બયાન તમીમ અનસારી.

ગુલામી પી તું એક કહેવેકા પ્યાલા   કે હો શેતાંકો તુ જી લેનેવાલા.
પુકાર અયશા ફલકતક જાવે આવાઝ   તુ અબ બનજા સુખનકે સૈદકા બાઝ.
સુખન લાલાકી મજલીશમેં ગીરાદે   શલુને ઝાયકે શબકો ચખાદે.
સુખનકા કર અયશા શૈતાંપે ચુગલ   કેઇશમજલીશસે મર્દક જાએ કંઇ ટલ.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

તુ શૈતાંકો જહાલતસે નેહાંકર હીકાયત દુસરી જલદી બયાં કર.
અઝીઝો ચુપ રહો બાતાં કરોમત સુનો તો કયા મઝેકી હય હીકાયત.
તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી પ્રીર પરી મુજકો બહુરમત લે ચલી ઘર.
વો એક હફતેમેં જાપહોંચી મકાપર બીઠાયા મુજકો પાસ અપને બુલાકર.
પરી પ્રીર પુછને લાગી મુજે યું કે અપના નામ તુમ બતલાવો મુજકુ
બતાઓ મુજકો તુમ હોકોન ઈનસાં ઓર કીસ સરહદમેં રેહતેહો બઇશાં
કહા મેંને ઉસે દીંદાર હું મેં મદીને શહેરકા રેહનાર હું મેં.
મોહમ્મદ મુસતફાકા યાર હું મેં ઇસમ સુન તુ તમીમ અનસારી હું મેં.
પરીને નામ હઝરતકા સુના જબ ગેરે કદમોં કો ચુમી દોરકર તબ.
મેરી આંખોંકે તઈ બોસે દીએ પ્રીર કીયા મુજપર પરી જી જાન હાઝીર.
મુજે પુછી કે હય દુનવામેં હઝરત કહા મેંને મોહમ્મદ પાએ રેહલત.
પરી સુનકર બહોત રોઈ ઉસીદમ બડોત કીતા ઉને હઝરતકા માતમ.
પરી કહને લગી મુજકો ઉસી આન પડાઓ મેરે તુમ લડકોંકો કુરઆન.
કહા મેંને કે આંખોંસે પડાઉં તુમ્હારે હુકમસે મુંહ કયું પ્રીરાઉં.
કીતેક પરીયાં મેરી ખીદમતમેં દેકર બીઠાયા મુજકો ઉન લડકોંકે ઉપર.
વો લડકેભી લગે કરને બહોત પ્યાર ખીલાવેં ન્યઅમતાં કઇ કઈ મઝેદાર.
કીતેકદીન બઅદ વોલડકોંને મુજસાત લગે આ પુછને ઉસ બાગકી બાત,
કે કીતની દુર હય જહાં જંગ હુવાથા કહા મેંનેકે અસ્સી કોસ હૈગા.
યે સુનકર લડકે સારે હંસને લાગે બહોત હંસકરલગે કેહને મુજ આગે.
કે અય ઉસ્તાદ લડાઈ જહાં લગીથી સો દુનયાસે ઝમીં વો દુસરીથી.
અય આખુંદજી યહાંસે ઉસ મકાંકી બરસ સો પાંચકી હેં રાહેં બાંકી.
અય આખુંદજી યે પરયોંકી ઝમીં હે સો દુનયાસે ઝમીં યે તીસરી હય.
યે સુનકર યા અલી મેં બહોત રોયા ઘડી દોચાર મુંહ અશકોંસે ધોયા.
બારા ઓર પાંચસો સત્તર બરસકી હુઈ હે રાહ, ઉતની ઉમ્ર કીસકી.
ગરઝ ઘરબારકી છોડી મેં સબ આસ લગે પડનેકો લડકે સબ મેરે પાસ.
કીતેક દીન બઅદ ઇદુઝઝોહાભી આઈ વો સબ લડકોંને તબ પોશાક બદલાઈ.
મેં ઉસી રાતકો દેખા જો સપના દેખા ઘરબાર ઓર ફરઝંદ અપના.
હુવા જીસ વકત મેં બેદાર અઝખ્વાબ બહોત રોયા ચીલ્લાયા હોકે બેતાબ.
પરીને સુન મેરી ઝારીકો ઈસ તૌર ખુલા ભેજા અપસકે પાસ પ્રીલ ફૌર.
કહા મુજકો કેતુમ રોતે હો કીસકાજ હય રોઝે ઈદ ખુશવકતીકા દીનઆજ
કહા ફરઝંદ મુજકો યાદ આએ. કલેજે બીચ દાગ હીજરતકે ખાએ.
પરીકો સુનકે મુજપર રહમ આયા દીલાસે દે મુજે છાતી લગાયા.
કહા મુજકો કેતુમ દીલમેં રખો ધીર મેં પોંહચાતીહું તુમકો મતહો દીલગીર
ઉતર કર તખ્તસે મેરા પકડ હાથ મુજે વો લે ચલી તબ આપકે સાથ.
સુનો તુમ યાઅલી મુજ દુઃખકીબાતા પરી મુજકો લેગઈ એક ગાર થાજાં.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

વો લે ઉતરી મુઝે ઉસ ગારકે બીચ
ચલે હમ તીન દીન ઉસ ગારકેબીચ

ચલે જાતે અંધેરાભી ગયા ટલ
કે ફીર આયા ઉજાલા એક જંગલ.

ચલે જંગલમેં ફીર કીતનેક દીનઓર
વહાં પહોંચેકેથા જહાંબાગ ખુશતોર

ગએ ઉસ બાગકે નઝદીક જબ હમ
ચડાથા કુફ્લ દરવાઝેપે મોહકમ.

ચલે હમ દોનોં અંદર કુફ્લકો ખોલ
વહાં સોનેકાથા એક મેહેલ અમોલ

ચડાથા મેહેલકોભી કુફ્લ મોહકમ
ઊસેભી ખોલકર અંદર ગએ હમ

પરી લેગઈ મુઝે ફીર દેખે મેં વહાં
કે ઝંજીરોમેં કઈ બાંધે હુય દેવાં.

પરીકો દેખકર લરઝે વો થરથર
લરઝતે પત્તે હૈ જું ઝાડ ઉપર.

પરી સબ દેવોંકો ગઈ એકનઝર દેખ
વહાં લેગઈ જહાં બાંધાથા દેવ એક.

કહું કયા યા અલી ઊસ દેવકી બાત
નીપટ પુરખૌફથા વો દેવ બદઝાત.

થેહાથ ઓર પાંવ ઉસકેજું બડેથામ
થી ઉસકી ઊંગલ્યાં લંબી જુંચકબામ

થાપેટ ઊસકા જુંમાનીંદ સ્યાહ ફીલ
થાલરઝા ઉસ અગલ બહુતર ઈઝરાઈલ.

અથે ઊસકે લબાં જું તબતએ ચોબ
થી ઉસકી નાક માનીંદ આહુની ચોબ.

થી ઉસકી આંખ્યાં માનીંદ પખાલાં
થે ઉસકે કાન ચમડેકી દો ઢાલાં.

થી ઉસકી આખ્યાં ખુંકી ભરી બાસ
ભી પલકાં બાલોંસે પુરખોફ વીસવાસ

થા ઉસકા સરઅયસા જયસાબડા ખમ
થે દોનોં હોંટ જુ બાબે જહુન્નમ.

ઊપરકા હોઠ નાક ઉપર ચડાથા
તલેકા હોંટ છાતીપર પડાથા.

થે ઉસકે દાંત જયસે યું બડેશીંગ
બસતાથા પસીના જું સરે હીંગ.

થી ઊસકી નાક્ ચમડેકા બડા ડોલ
કોતેક ચીઝાં તોનઈ કેહતાહું મેંબોલ.

થા ઊસકા કદ સૌ ગજસેભી ઝીયાદા
ઝબાં કહનેમેં લાગર ઉસકીઈ સદાતા.

ગરઝ અયસા તો થા ઊસ દેવકાડોલ
જો દેખે ઊસકો લેજે ઊસપે લાહોલ.

પરીકો દેખ થરથરને લગા વો
બહોત્ત ઉસકા અદબ કરને લગા વો.

કહા ઊસકો પરીને સુન અય મલઊં
મેં કેતીહું સો મેરા કામ કરતું.

કે તા તુજકો ખલાસી દેઉં યહાંસે
કહા ઉસને હાજર હું મેં જાંસે.

જો ફરમાવો સો આંખોંસે કરૂં મેં
તુમ્હારે બંદેકા બંદા રહું મેં.

કહી યે હુંયં મેરે લડકોંકે ઊસ્તાદ
મદીનેમેં તું ઇનકો છોડ આ શાદ.

કહા વો દેવ આંખોસે લે જાઊં
મેં ઊનકો ઊનકે ઘરમેં છોડ આઊં.

પરીને તબ મુઝે આગે બુલાયા
બુલાકર એક ઇસમ મુજકો બતાયા.

કહા ઊસ ઇસ્મકી બરકતસે તુજકો
કુછ ઈઝા દે સકેગા નઇ તુમનકો.

મુઝે વો દેવકે કાંધે ચડા કર
પરી મુજસે વીદા હોકર ચલી ઘર.

ઊડા . વો દેવ લે મુજકો હવાપર
સુનો તુમ યા અલી ટુક કાનધરકર.

કે એક દરયા ભીતર ઊતરા વોમલઊં
બહોત ગોતા દયા દરયામેં મુજકું.

ગગનપર ચડકે ફીર ઝપટા ઊને યું
કે લેકર ડાલ દેવે માર મુજકું.

વો સોચા યે કે અબઝુટામેં બંદસું
બસ અબ કંઈ હું પટક માર ઈસકું

વલેકીન ઈસ્મ મે પડતા રહાથા
ચલા નઈ ઝોર કુછ ઊસ બે હયાકા.

જલે વો મુજ ઊપરસે દાંત ભરભર
પહાડોંમે પછાડે આપકા સર.
નીપટ ગુસ્સે મને આકર ઊડા વો
ઝમીં કો છોડ ગગન ઊપર ચડા વો'
ગયા લેકર મુજે નઝદીક અસમાન
ફ્રીશતો કે સુને વહાં મેંને ઇલહાન.
ખુદાકે ઝીક્રમેં થે સબ મલાયક
સુના આવાઝ મેં ઉનકા યકાયક.
કીયા ફ્રીર દેવને એક જુસ્ત વ [illegible]ાબ
વો ચાહા આસમાં ઊપર ચડે અબ.
ઊન્હોંસે એક મલક આયા [illegible]ર કર
લગાયા એક ગુરઝ આતશકા ઇસપર.
ફ્રીસ્તેને ગુરઝ મારા ઊસે જબ
વો કાફીરતો લગાજલનેકે તઇં અબ,
ગુલામી શેર મેરા હય હુકમમે.
ઇકોકે રહઝન નબેઠે ઇસ ચમનમેં.
લપટકર એક ઊસે છુરકી બતાદે
કે ભી હુઝ્ઝી સુખન ઊસકી ભુલાદે.
લગે બદબખ્તકો અયસી નસીહત
ક ફ્રીર કીસ્સેમેં ન આવે હરકત.
મુસલમાંકા તુ રહબર હો સુખનમેં
લે ઇશકીસ્સેકો રાહે અંજુમનમેં.
દફા કર યહાંસે શૈતાંને લઈ કો
બયાં કર દાસતાંને સોસમી કો.

હીકાયત તીશરી દરબ્યાન તમીમ અનસારી.

તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી ફ્રીર
સુનો જીસદમમંયે જંગલમેંપડાગીર,
મેં ભુજા રાઈ રાઇ હો ગયા મેં
વલે હકને બચાયા મુજ કરમસે.
કહું કયાયા અલી ઊસ દસ્તકા હાલ
નીપટ પુર ખોફથા વો દસ્તબેહાલ.
પડા ભુલામે જબ દસ્તે કુબલમેં
ફ્રીરા કઇ રોઝ રાતેં ઉસ જંગલમેં,
કહા દીલમેં કે યારબ મયે યહાંકહાં
કહાં જંગલ યે ઓર મેરા મકાંકહાં
મેં ઊશ જંગલમેં ફ્રીરતાથા હોબેહાલ
કેવ્હાં એક મુર્ગ આયા ફ્રીલતીમશાલ
થે લાખોં રંગકે ઊશ મુર્ગ કે પર
વો આકર પાશ મેરે બોલા સુંકર.
કેખુશહો તુમતમીમ અનશારી ઇઝદમ
કે ઘરકે પાશ આ પહોંચેહો અબતુમ.
યે ખુશખબરીકો સુનકર ખુશહુવા મેં
વલેકીન દીલમેં યું હયરત રહા મંય.
કેહયે મુર્ગઓર કરતા હય કયું બાત
ખુદા જાને કે કયા હયગા ખ્યાલાત.
મેં ડરતે ડરતે પુછા ઊશકો યું કર
કે તુ હય મુર્ગ ઓર બોલાસો કર્યું કર.
મુજે ઊશ મુર્ગને યું કહા તબ
કે રબકે હુકમસે બોલા હું મય અબ.
મેં હું સી મુર્ગ ખતમુલ મુરશલીંકા
હું રહબર ભુલે ભટકે મુસલમીંકા.
જો ઇસ જંગલમેંઆતા હય મુસલમાં
તો મંય કરતાહું ખીદમત બાદીલોજાં.
યે કેહકર ખાનાપાની લાયા ઊસઆન
મેરી ખીદમત કયાઊશને બદીલોજાન.
દહનસે કાઢ દી એક શૈ મેરે તઈં
કે ભુખ ઓર પ્યાશચંદમુદ્દત લગેનઈ
કહા મેંને મુજે કીશતરફ જાના
કહા કીબલે તરફ હો જા રવાના.

હીકાયત ચોથી દરબયાન તમીમ અનસારી.

ગુલામી કીશ શબબસે ચુપ રહા તુ   અભી તો દો સુખનભી નઇં કહાતું
અભી યારોંકે દીલ કીસ્સે ભીતર હુયં   શભી સુનનેકા સામેઅ મુંતઝીર હુંય.
સુખનકી ગરદને શૈતાંકો ઠ લાત   નમીમ અનસારી ચૌથી અબકેહ બાત.
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં   ચલા કીબલે તરફ સી મુરગસે મેં.
ચલા કઇ રોઝ ઊશ જં કિ ભીતર   કે દેખા દુરસે ફીર એક જનાવર.
વોઅયશાથા બડા જયસા પહાડ એક   કે જતં હોજાય કબ્ઝ ઊશકી તરફદેખ.
ન ઊસકા સર ન ઉંસકા પાંવ નાહાત   ન ઊસકા મુંહનથા વો બોલતા બાત.
ન પુસ્ત ઊસકી ન પર ઊસકેનઊડતા   ચલા આતા હુય વો ઉડ તાહીલુડના
ગુલાટાં ખાતા મુજ તલક જબ   મેં ઊસ્સે ડરકે હેરતમે રહા તબ.
કહા ઊસને તમીમ અનસારી બોલો   મુજે દેખે સો કયું હૈરત રહે હો.
ખુદા પૈદા કઈ મુજસે કંઇ હુય.   કે ખેલ ઊસ રબકી કુદરતકે બડે હૈં.
સુખન ઊસ રગકે યું મેં સુને જબ   હુવા બેહોશ ગઇ મેરી અકલ તબ.
અલી પુછે તમીમ અનસારીકે તઈ   કે ઊશકા નામ તુમ પુછે હોયા નઇં
તમીમ અનસારી બોલે મેં ન પાયા   અલીને નામ તબ ઊશકા બતાયા.
કેસુનયો હાબતુલ અરઝ ઊશકા હૈનામ   કયામતમેં ઊસે સોંપેંગે એક કામ.
કે જો હોવે મુનાફીક મોઅમીનોંમેં   જુદા કરકે લે જાવે દોઝખોંમેં.
તમીમ અનસારી બોલે તબકે બેશક   કે આમન્ના અય શાહે જીન્નોમલાયક
ગરઝ મૈંને કહા મુજ રાહ બતલાવ   કહા ઊસને કે તુમ કીબલે તરફજાવ.

હીકાયત પાંચવી દરબયાન તમીમ અનસારી.

ગુલામી લે સુખનકા હાથ ભાલા   કે હો શૈતાનકા જી લેનેવાલા.
લગા શૈતાનકી એક આંખમેં હુલ   કેજાવે અપની શબ શૈતાનગી ભુલ.
સુખનકે કસ્દકી ઝંજીરકો સાંધ   બઝીંદા કરકે અબ શૈતાનકો બાંધ.
સુખનકે ગુરઝ અબ શૈતાનકો માર   કીસે ગફલતઝદા તા હોવે હુશયાર.
તુબોલ અયસાકે શૈતાં કુછ શઝા પાય   કે ઈસમજલીશસે શૈતાંકીસો જડ જાય.
કે અબ શૈતાંકે મુંહપર ખાક તું ડાલ   ઝમાનેકા સુનાદે અબતુ અહવાલ.
પડો કલમા અય યારો બાદીલોજાં   બરકકત કલમેકી સે ભાગે શૈતાં.
અઝીઝાં છોડદો દુનયાંકી ગુફતાર   સુનો પન્જુમ હીકાયત હોખબરદાર.
તમીમ અનસારી બોલેયા અલી જબ   ચલા કીબલે તરફ દેખા મેં કયા તબ.
થીએકતો દીલમેં મેરે સખ્ત હયબત   કે મેં ફીર ઓરભી દેખી મલામત.

ચલા ચંદરોઝ ફીર મેં હોદ હુશયાર   વહાં પોંહુચા જહાંથા એક બડા ઝાડ.
ગયા ઊસ ઝાડકે નઝદીક મેં જબ   દેખા ઊશ ઝાડપર એક શખ્શકો તબ.
નીપટ પુર હેબતો યક ચશ્મ થાકુર   લગા ડર મુજકો તબ મેં ખીસગયાદુર
અગર મેં દુર ઊસ્સે ના સરકતા   તો શાયદ જાન મેરા રેહ ન સકતા.
દેખું તો ઝાડપે મજબુત કસકર   જડા હય આતશીં ઝંજીર ભીતર.
પુછા ઊસને કહાંસે આએ હો તુમ   કહા ઉસ‌ા મેં હાલ અપના ઊસીદમ
ફીર ઉસહી શખ્શને પુછા મેરે તઈં   કે દુનયામેં હરામ હોતા હય કે નઈં
ભી કાઝી રીશવતાં ખાતે કે યા નઈં   બચે બાઝી રવા કરતે કે યા નઈં.
વો હાકીમ અદલભી કરતે કે યાનઈં   ગરીબોં પર સીતમ હોતે કે યા નઈં,
કુફુર ઇશલામપર ગાલીબ હે યાનઈં   શલમાં પેસેકે તાલીબ હય યા નઈં.
પટે રખ દાડી મુંડવાતે કે યા નઈં   શરાબ ઓર ભંગભી પીતે કે યા નઈં.
કુરમ સાકાં ઘોડે ચડતે કે યા નઈં   નજીબ અશરાફ દુઃખ ભરતેકયા નઈં
દરોગ ઓર ગીબતાં ચલતે કે યા નઈં   વો કુટની કે કહે ચલતે કે યા નઈં
કહે પર ઝનકે ચલતે હેં કે યા નઈં   હદીસ આયાતપર ચ તે કે યા નઈં.
ચલન ઓરતકા પકડે હેં યા નઈં   વો બુરકા શરમકા ઊખડા કે યાનઈં
દુલહનકા કુફલ અબ ટુટા કે યાનઈં   વો અસમતકા ઘ‍ા ફુટા કે યા નઈં.
ખસમકો દાવ બતલાતી કે યા નઈં   અપસ ા નંગ્યાં બતલાતીં હયંયાનઈં.
હરએકકો દેખ લલચાતી કે યા નઈં   બહેન ભાઇ ઠને સોતે હયં યા નઈં.
બીગાને મર્દસે હંસતી યા નઈં   વોહલ તલ આપમે કહતી હયંયાનઈં
સીના બંદ ખોલકર ચલતી હય યાનઈં   બહુપર તોહમતેં ધરતી હુંય યા નઈં
અપસ દામાદસે ચોકી હય યા નઈં   વો પરદા ગેરકા ચીડે હય યા નઈં.
નાની લડકી પીસરજનતી હય યાનઈં   મરદસે લડકે બાહેર આતી હયયાનઈં
ગલયાંમેં લડકે સમજાતી હય યા નઈં   રીઝાલી બાતકો સુનતી હય યા નઈં.
નનંદઓર સાસસે લડતી હય યાનઈં   ખસમકો જુતયાં જડતી હય યાનઈં.
કહો દુનયાકાસબ તુમસુજકો અહવાલ   દેખુશાખબરી રખોતુમસુજકો ખુશહાલ
કહા મેંને કે જો તુમને કહા સબ   ચલી હય ચાલ દુન્યામેં યકીં અબ.
યે સુનકર થા અલી વો હોગયા ચુસ્ત   યકાયક ખાઇ તડપી એક ઝબર દસ્ત.
કડકકર ઉસને એક નઅરા કયા તબ   કે બસ વઅદા મેરા પુરા હુવા અબ.
મેંઅબ કીસ વાસ્તે બંધા રહું યાં   કરૂં જલદી સવારીકા મંય સામાં.
અયસા તડપા કે ધુજા ઝાડ થરથર   નથી કુછ દેર ઉશકે છુટને પર
અયસેમેં એક મલક આયા ફલકસે   ડરા વો શખ્સ તબ ઉસકી ધમકસે.
થાઉસકન આતશીં એક ગુર્ઝ મોજુદ   થાચેહરા ઊસકા નુરી બહોત ખુશનુદ.
ફરસ્તેને જો દેખા ઉસકા યે તોર   ગઝબસે ફીર જકડકર બાંધા ફીલફોર
ઉસે એક ગુર્ઝ આતશકા લગાયા   બંદીવાં કરકે ઝાડ ઉપર બીઠાયા.
ફરીશ્તા તબ મુજે કેહને લગા યું   કે તુમને ઈસ તરફ ઉસકો કહા કયું.

ખબરનહીં તુજકો યેકાનાહય દજ્જાલ — અભી પૈદા કીયા થા ઉસને જંજાલ.
અભી યે છુટ કર દુન્યામેં જાતા — મુસલમાનોંમેં વે ફીત્ના ઉઠાતા.
યે કેહના થા કે દુન્યામેં અમન હય — હદીસ આયાતપર સબકા ચલન હય.
ડરા મૈં યું ફરીશતેને કહા જબ — મુજે રસ્તા બતાકર વો ગયા તબ.

હીકાયત છઠી તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી ચઢ તુ કીસ્તીપર સુખનકી — ખબર રખ દીલકે દરયાકે પવનકી.
સુખનકે બહરકા નહીં હય કંઈ તાગ — કેઈસમેં આબહય ઓરઉસમેંહયઆગ
જોહાવો આગ ઔર પાનીકા ગવ્વાસ — તોપાવે ઉસકોભી કુછ રાહેઘર ખાસ.
જોઈસ દરયામેં કોઇ હીમ્મતકો હારા — તોફીર વોભી સમજ ડુબા બીચારા.
તુ દીલકે બાદબાં દે ખોલ સારે — કે તા લગ જાવે જલદીસે કીનારે,
ઉસી દરયામેં શૈતાંકો ડુબાવે — તુ ઉસ દરયાસે જલદીસે પાર જાવે.
હીલાકર અયસી હરકતકો બગારત — બયાં મજલીસમેં કર છઠી હીકાયત
અઝીઝાં તુમ સુનો કરદીલકો હાઝીર — ખ્યાલે દુન્યવી દીલસે ભુલાકર.
તમીમ અનસારી બોલે યા અલીફીર — સુનો તુમ કયા ગુઝરતી હય મેરે સર
હુવા જબ દફ્અ મુજસેકાના દજ્જાલ — મૈંફીર ચલનેલગા બાખસ્તા અહવાલ
ચલું દીનકો નીપટ દહેશત વ દુખમે — રયન ભર સો રહું ઝાડોં તલે મેં.
ખુદા કન યું દુઆ માંગુ મૈં હરઆન — કે યારબ કબ્ઝ કરલે અબી મેરીજાન.
બલાસે સાંપ બીચ્છુ કાટ ખાવે — વ યા કોઈ બાઘ મુજકો ફાડ ખાવે.
યું હી કંઈ દીન ચલા બાદ દીદએ તર — પહાડ યકથા વહાં પોહચા મેંજાકર.
વહાં દેખુ તો એક દરયા રવાં હય — કે આલીશાં પહાડ યક ઉસ મકાંહય
વ લેકીન વહાં પરીંદેકા ગુજર નઈ — પહાડ ઓરઆબબીનચીઝે દીગરનઈ
ચલા ઉસ પહાડકે ઉપર મેં ઉસઆન — વહાં દેખું તોહય યેક ઝાતે ઈનસાન
ઈબાદતમેં વો હય મશગુલ બાદીલ — બડે કોઈ વલીઅલ્લાહ થે કામીલ.
બડી નુરાની દાડી મરદે બુઝરગ — અદબસે ઉનકે મૈં આગે ગયા ઝુક.
નીવડકે મંયેકે કી તસલીમ ઝુકકર — વો હયં દેખે મુજે દે મુંહ ફીરાકર.
ઝબાને ખુલ્કસે વો મુજસે બોલે. — કે ગોયા દુધમેં શક્કરકો ઘોલે.
મુજે પુછા કે તુમ આએ કીધરસે — બયાં સારા કયા મૈંને ઉન્હોંસે.
મૈંને પુછા અદબસે ઉનકે તઈ યું — કે હઝરત આપકી ગુઝરાન હયે કયું.
પહાડ ઉપર થા એક કોતહ કીનારા — કહા મુજકો કરો જાકર નઝારા.
ગયા કોતરમેં કયા દેખા મૈં ઉસઠેર — કે વાં એક બાગહય જન્નતસા ખુશતોર
રવાં પાનીકે ચશમે ઉસ ભીતર હયં — હઝારોં જીન્સકે મેવે લગે હયં.
કીતેક મેવે હવાં તોડ ખાયા — હુવા દીલ ખુશ બહોત આરામ પાયા

તમાશા દેખ કર ઉસ બાગકા મંય — વો જાં બેઠેથે ફીર આયા વહાં મેં.
મુજે પુછા કે દેખે રબકી કુદરત — કહાં મેંને કંઇ દેખી હય રહમત.
કહાં ઉસ બાગકે મેવે મંય ખાકર — સદા કરતા હું શુકરે રબ્બે અકબર.
મંય ફીર પુછા કે હઝરત ઈસ મકાંમેં — લીબાસે તન સો આતા હય કહાંસે.
કહા મુજકો કે એક કીશતી ઝે દરયા — મહીંને છે કે બઅદ આતી હયઈસજા
જોઉસ કીશતીમેં હોતે હયં મુસલમાં — સોલંગર કરતે હયં ઈસજાગાહરઆં.
ઉતરકર આતે હંય મુજ પાસ વોચલ — મુજે દેતે હય લાકર સુફ્રા કમ્મલ.
ઉસે સીકર પહેનતાહું મંય પોશાક — દોઆ દેતાહું ઉનકો બા દીલે પાક
તબ ઉનકો રબ લીજાતા હય સલામત — લીબાસ ઓર કુતકી હય યે હકીકત
રહા મેં ઉન્કી ખ્દમતમેં કીતેક રોઝ — કે વોકીશતીવહાં પોંહુચીહય એકરોઝ
કીયા કીશતીને આ લંગર કીનાડે — વહીં મીલકર મુસલમાં આએ સારે.
સુંહી કુછ કમલ્યાં ઓર સુફ્ર લાદી — વહીં ઉસ મરદે બુઝરૂગને દોઆ દી.
કહા ફીર મરદે બુઝરૂગને કે યારાં — યહાં એક આએહુંય મરદે મુસલમાં.
યહાંસે અપની કીશતીપર બીઠાકર — ઉતારો ઈનકો ખુશકીમેં લીજાકર.
મુજે સારે મુસલમાં પ્યાર કરકર — વહાંસે લે ચલે કીશતી કે અંદર
ઉઠા કીશતીકા અપને વહાંસે લંગર — રવાં હુઈ કીશતી ઉસ દરયાકી અંદર
સુનો ફીર યા અલી કુદરત ઈલાહી — સુનો મેરે નસીબોંકી તબાહી
વો કીશતી કઅર દરયામેં ગઈ જબ — ઉઠી બાદે મુખાલીફ યકબયક તબ.
ઉઠા વહાં યકબયક તુફાન અંદર — વો કીશતિ જા પડી ઘેરેમં યકબાર.
લગે રોને ગલે મીલ મીલકે સારે — અજલસે આગએ સબકે સીતારે.
યકા યક હોગયા સારોંકા દમ નરમ — હુવા બાજાર મલકુલ મોતકા ગર્મ.
પહાડ એકથા બડા દરયાકે અંદર — થાઆધાર અંદરઓર આધાથા બાહર
ખાઈ કીશતીને ઉસપર જાકે ટકકર — લગી દસ્તે કઝાકી આકે છકકર.
લગા કેહરે ઈલાહીકા તમાચા — વો કીશતી ગરક હોગઈ ઝેરે દરયા.
હુએ સબ ગરક ઉસ દરયાકે અંદર — કીસીકા કુછ ચલા નઇં ઉસ મકાંપર.
મગર એક આ ગયા તખ્તા મેરેહાત — બહા ચાલીસ દીન તક મેં ઉસીધાત.
દેખો તુમ યા અલી યે રબકી કુદરત — રખા દરયામેં વો સુજકો સલામત.
ઉન ઈબરાહીમકો કુદરતસે બચાએ — કે જબ નમરૂદને આતશમેં ઝુકાએ
ઉન યુસુફકો કુએમેં સંભાલે — કે જબ ભાઈયોંને મીલ કુએમેં ડાલે.
સંભાલા ઉસને યુનુસકે તઈં કયું — કે જબ મછલી નીગલ ગઇથી ઉન્હોકુ
દીયા ઉન નુહકો કીશતીકી હીકમત — કે જબ ભેજાથા રબ તુફાંકી ઝુલમત
ઉને મુસાકો રાહ દરયાકી બતાઈ — કે જબ ફીર ઓનકીથી ફોજ ચડઆઈ
રખા શદદાદકો ઉસને અમાનત — જો દરયામે જની તખ્તેપે ઓરત.
મુજેભી તખ્તપર ઉસને સંભાલા — કે દીન ચાલીસ પીછે હૈય નીકાલા.
વોહી બંદોંકાભી જગમેં નીગ્હેબાન — અલી બોલે કેવો અયસા હયેસુબહાન

હીકાયત સાતવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ક્યાગુજરી ફીરઆખર
તુમજલીસમેં બીખેર અબલાસોગૌહર
કરેઆ કબતલક શૈતાંકી નાલીશ
સુખનકા સુશલ હૈ ઉસકે દહનમેં
સુનો અય દોસ્તાં પાકીઝા મઝકુર
તમીમઅનસારી બોલે યા અલી અબ
મુજે જબ હકને દીખલાયા કીનારા
તો ચલનેકી ન થી કુછ મુજમેંતાકત
કે ઈસ જંગલકે દાયમ મેવે ખાતા
કીતેક દીન ચલતે ચલતેઉસ મકાંપર
નઝર આઈ મુજે કુછ રોશની દુર
મેંસમજા દીલમેં વહાં કુછહોગીબસતી
સુબ્હોકે વક્ત વહાંસે ઉઠ ચલા મેં
વહાં દેખુ તો કોઈ પાયા ન ઈનસાં
ઝારાં જીન્સકે હુયે લઅલો ગૌહર
મુજે લઅલો જવાહેર ખુશ લગેજબ
મેં લેકર અપને દીલસે યું કેહનેલગા
કે તું અયસા ગીરફતારે મુસીબત
જવાહેર વહાં કે વાં મયં ડાલ દેકર
ગુલામી યાદ કર મવલા અલી કો
કે તા આવાઝ સુનકર ભાગે શતાન
તુ મજલીસમેંસે શૈતાંકો હટાદે
કે આતશ જા લગે શૈતાંકી જાંમે
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી બાત
ચલા જાતાથા મયં બા ખૌફો દેહશત
બહોત ગુસ્સે સતી કરતા ખંખારે
મયં ઉસકો દેખ ડરકર ખુબ ભાગા
કહાં ભાગું મંય ઉસ કાલી બલાસે
કે યારબ દુર કર મુજસે યે આફત
યહાં લગ ઉસને મુજકો લે મીલાયા
પરી મુજકો પડાયાથા ઈસમ જે

સુખન ચુનચુનકે લા જું દુરરો ગૌહર
લગા શંતકો લઅનતકા તુ પત્થર
યે સુઝી તો અઝ રસે હયગા સરકશ
હીકાયત સાતવીં અબ લા સુખનમેં.
મોહબ્બત દીલસે દુનયાકી કરો દુર
સુનો ફીર કરકે ક્યા હય કુદરતે રબ
હુવા થા મે તભી જીસે અવારા.
ગરઝ જું ત્યું ચલા કીતનીક મુદ્દત.
ચલા જાતા સરોદે આહ કરતા.
રયનકે વકત મેં બેઠા જો ઝુકકર.
બરસ્તા થા ગોયા અલ્લાહકા નુર.
કે અયસી રોશનાઈ મુજકો દીસતી.
ઉસી જગ તીન દીનમેં જા મીલામંય
ઝમીં હય સાફ રોશન ગુલીસ્તાં.
હય ઉનકી રોશની કઈ કોસ ભીતર.
કીતેક મોતી વહાં કે મયેં લ્યા તબ.
અભી હીરસો હવાતુજકો હયે દુનયાકા
તોભી દીલમેં તેરે દુનયાંકી ઉલફત.
ચલા વહાંસે મંયે અપની રાહ લેકર
બજા સોઝે સુખનકી બાંસલીકો.
સુને કીસ્સેકો યારો બા દીલો જાન.
સુખનકા અઝદહા ઉસકો કટાદે.
હીકાયત આઠવીં અબ લા દહાંમેં.
સુનો ફીરકર જો હોતા હયે ખ્યાલાત
કે યક મયેં દુરસે દેખી મલામત.
ચલા આતા હયે વો કહા પસારે.
વલેકીક વો મેરે પીછે હયે લાગા.
પનાહ ઉસ વક્ત મયેં માંગા ખુદાસે.
નકર ઈસ અઝદહાકી મુજકો અયાફત
કે મંયેને ઝીંદગીસે હાથ ઉઠાયા.
બરક્તસે ઉસી ઈસ્મકે ટલા વો.

હીકાયત આઠવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ઇસ કીસ્સેકો ફીરકર
તમીમ અનસારીપર ગુઝરીક્યાઆખર

દો બૈતાં કીસ્સે અપને તું કહે જા
વલેકીન હરઘડી તુ ચુપ ન રેહ જા.

યે ચુપ રેહના તેરા હુયગા કયામત
કે ફીર મજલીસમેં હોજાતીહે ગીબત

કુછ અબ શૈતાન કે જલનેકી ગત કર
બસ અબ કીસ્સા ઝીયાદા તુલ મતકર

સુખનકે ઝાડ અયસે શોઅલએ ઝાર
કે હો શૈતાંનભી જલબુલકે અંગાર.

ખુલાસા દીલસે અબ કીસ્સેકે તઈં બોલ
હીકાયત આઠવીં કે દરકો અબખોલ.

અઝીઝાં દોઘડી કોઈ ઊંગયો મત
સુનોતો ક્યા અજાયબ હુયે હીકાયત.

તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં
બચા જીસ દમમેં ઉસ કાલી બલાંસે

મેં ભાગા ચાર દીન લગ ઉસકે ડરસે
ન ઉસ જાગ્હકો દેખા ફીરકે પીછે.

અયસા દોડા કે બેદમ હો ગયા મેં
પડા બેઝાર હોકર ઝીંદગીસે.

મેં ઉસકે ડરસે ભાગા ચાર દીન લગ
નદેખા ફીર મેં જબપોહુંચાઉસીજગ

પડા એક ઝાડકે નીચે મેં જાકર
દોઆ મંગને લગા હાથાં ઉઠાકર.

કે યારબ મુજમે કુછ તાકાત રહીનઈં
ભલા હય મોત અબ આવે મેરે તઈં

લગા તબ ડાબે જમને ડોરને મેં
લગા ઝાડોં તલે સર તોડને મેં.

કેવહાં એક શખ્શ આપોહુંચાવયસેમેં
દીયા મુજકો સલામ ઉસને અદબસે.

યકાયક આગયા અઝ ગેબી સેતી
અજબ કુછ શીકલ ઉસકી ઝેબદેતી.

જવાં થા [illegible] બા સુરતે પાક
અમામા સર ઉપર પાકીઝા પોશાક.

વોબોલા અયતમીમ અનસારીઈસઆન
અબસ ખોતેહો યાં કીસવાસ્તે જાન.

કરો ખુશ હાલ દીલકો આશકારા
કે ઘર નઝદીક આ પહોંચા તુમ્હારા.

યે ખુશખબરી મેં સુનકર યું કહાતબ
કે હોવે ભાઇ તુમપર રહમતે રબ.

યે ખુશબકતીકી તુ મુજકો ખબર દી
મેરે દીલકી ગરમી સબ દુર કર દી.

મુજે ઊસ શખ્સને યું કર કહા તબ
કે તુમકો ઘર અભી પોંહુચાઉંમેઅબ.

દીગર એક મુલ્કકી દુંગા હુકુમત
કે ચંદ મુદ્દત કરોગે અયશોઅશરત

વલેકીન મેરે કહનેપર ચલોગે
જો મેરે કોલસે તુમ ના ટલોગે.

કહા મેંનેકે જો ફરમાવોગે તુમ
મેં ઉસસે મુંહ ન ફેરૂંગા સો યક દમ.

સુનો તુમ યા અલી કરતા હયંવોક્યા
કહા મુજકો ખડા રેહ તુ ઇસી જા.

કહીંસે જાકે લાયા ન્યામતેં ખુબ
દીગર એક કુઝા આબે સરદ મહબુબ.

કઈ દીનસે ભુકા જો કુછ આથા મંય
વો ખાના ખુબસા ઉસદીન ચખા મેં.

ખીલા કરમુજકોવો ફારીગ હુવાજબ
મુજે વો પુછને લાગા વહાં તબ.

કે વો એક શૈક ટુકડેકો ગીરેહ ડાલા
દીયા મુજ હાથમેં ઉસને ઉસી હાલ.

કહા ઉસકો રખો બાજાનો બોર દીલ
કેજબ આકરપડે કુછ મુજપે મુશકીલ

મંય મરજાઊં યાજલજાઊં કીસી ઠોર
તો મુજપર મારચોયે ગીરહ ફ્રીલફૂર

મંયે જીતા હોઊંગા ઊસહી ઘડી તબ
પસ અપના મુદદઆ બર આવેગાસબ

કરૂં કયાયા અલી મતલબથા ઉસમેં
જો વો કહેતા ગયા સોહી ક્યા મૈં.

કહા મુજકો ફ્રીર કાયમ હોસુખનપર
કહા મૈંને કે કાયમ હું મુકરર.

ચકાચક લોટપોટ હો ઉસ મકાંપર
બના એક મુર્ગ ઘોડેકે બરાબર.

કહા મુજકો કે હો અસવાર મુજપર
કહું કયા ડરકે ચડ બેઠા મેં ઉસપર.

કે મુજકો લે ઉડા મીસલે હુવાઈ
હુવાએ આસમાં મુજકો બતાઇ.

ઉડા કઇ દીન હુવાએ આસમાં પર
પાહાડ એકથા બડા કોઈ ઊસમકાંપર

વહીં ઊતરા વો મુઝકો લા બીઠાયા
ગયા આધી ઘડીકે બઅદ આયા.

કહા ફ્રીર મુજકો કાયમ હો બચનપર
કહા મેંને કે કાયમ હું મુકરર.

કે ફ્રીર વહાંસે મુજે લેકર ઉડા વો
ઝમીંકો સટ ગગન ઊપર ચડાવો.

વહાં ઉતરા કે જ્યાં થા એક બડાગાર
નસુજે રાત ઓર કંઇ દીનકા આસાર

કીતેક મુદ્દત અંધેરેમેં ચલા વો
અંધેરેસેભી કઇ દીનકો ટલા વો.

ઉજાલેમેંભી મુજકો કંઈ ચલાયા
અઝીમુશ્શાનભી દરયા એક આયા.

કેફ્રીર ઊસનેભી ઊસ દરયાકો છોડા
કે આલીશાન એક આયા જઝીરા.

બહોત ઊંચા મકાંથા ઊસ જગામેં
કે વો કરતાથા બાત આસમાંસે.

મહેલ આગે ગયા વો દેવ જીસદમ
જડાથા કુફ્લ દરવાઝેકો મોહકમ.

દેખા મેં કુફ્લકે ઉપર યે ઉસ આન
લીખા થા કલમ એ હઝરત સુલેમાન

કહા ફ્રીર મુજકો હોકાયમ બચનપર
કહા મંયેને કે કાયમ હું મુકરર.

કીયા વો લોટપોટ કર શીકલ અસલી
ફ્રીર ઉસને કુફ્લપે રસ્સી જો મસલી.

ગીરા વો કુફ્લ તબ ખુલકર ઝમીંપર
વો દરવાઝેમેં બૈઠા મુજકો લેકર.

વહાં દેખું તો કંઈ હંય દેવ મલઉં
ઉન્હોં ચાહા કે ચટ કર જાએ મુજકો.

દીખાઈ રસ્સી ઉન દેવોં કો જબ
સભોંને અપને સર નીચે કીએ તબ.

ગએ દરવાઝએ દુયમમે જબ હમ
વહાંભી કંઈ બલાયાં દેખે ઊસદમ.

વહાં દેખે હઝારાં બીચ્છુ ઓર સાંપ
ચડી દેખેસે મુજકો ધુજ ઓર કાંપ.

ઉન્હોનેભી મુજે ચાહાકે બીલગેં
કે ફ્રીર મારી રસી ઊનકોભી ઊસને

ઉન્હોનેભી વહાં નીચે કીયે સર
કે દરવાઝે સીયુમપર હમ ગએ ફ્રીર

સુનો ફ્રીર યા અલી વહાંકી હકીકત
કે વહાં કઈ રાગ સાં દેખે બ હેબત

હુએ ફ્રીર મુસ્તાઇદ ખાનેકો સારે
કે ફ્રીર ઉસ શખ્સને રસ્સી જો મારે

ઉન્હોને સર કીએ નીચે ઊસીદમ
ગએ દરવાઝએ ચોથેપે જીસદમ.

હઝારોં બાગ ઓર ચીતે ઉસી ઠાર
હુએ વોભી હમેં ખાનેકો તય્યાર.

કે ફ્રીર ઉસ શખ્શને રસ્સી દીખાઈ
વહાં સબને સો તબ ગરદન ઝુકાઈ.

અરઝ યું દેખે હમને સાતું દેહલાં
અજબ કુછદેખે વહાં ઈસરારે સુબહાં

જહાં લગ દરીંદે ઓર ગઝીંદે   વહાં સબથે દરીંદે ઓર પરીંદે.
ગએ દરવાઝએ હકુતુમમેં જીસવક્ત   વહાં દેખા બીછા હુએએક બડાતખ્ત
હઝારાં દુરરો મરજાં લેઅલો ગોહર   જડે હુંય તખ્ત પર કઈકઈ હુન્નરકર,
કહું કયા યા અલી ઉસકી હકીકત   સંવારાથા ઉસે અઝ દસ્તે કુદરત,
જવાં એક ખુબરૂ સોયાથા ઉસપર   સો જમના હાથ એક સીનેકે ઉપર.
થા ચૌધવીં રાતકા જું માહેતાબાં   થા ચેહરા મીસલે ખુરશીદે દરખશાં.
કરૂં કયા ઉસકી ખુબી કા બયાં મેં   સુખન આતા નહીં મેરી ઝબાંમેં.
સીરાને શમઅ એક રોશનથી પુરનુર   અજબથા ઉસ જવાંપર નુરકા નુર.
અજબ ઉંગલીમેં એક અંગુસ્તરીથી   ન જાનું ઝોહરાથી યા મુશતરીથી.
નગીને ચાર થે ઉસમેં બરાબર   ગોયા ચારૂં સીતારે થે સરાસર.
થે ચારૂં પાએ આગે અઝદહા ચાર   વો ચોકીમેં જવાંકે થે ખબરદાર.
સુનો ફીર યાઅલી ઉસશખ્સકી બાત   મેંને પુછાઈસકો કયા હેં યે ખ્યાલાત
કહા ઉસને કે જો લેટે હેં બઇશાં   સો પાએહેં વફાત હઝરત સુલેમાં.
જો યહાં દેખે અપન કઇકઇ મલામત   સો હેં ચોકીમેં ઉનકે તા કયામત.
મેરે વો ઝોરકે આગે સભી પસ્ત   મેં સારોમેં બડા હુંગા ઝબરદસ્ત.
મેંઇતની મેહનતાં ખીંચીહુય જોઅબ   સો ઈસ અંગુસ્તરીકે વાસ્તે સબ.
કહા ઉસને કે મંય લેતા હુંઈસઆન   કે તા સબ માનેંગે મેરાહી ફરમાન.
કહા મંયેઉસકોતું કરતા હુયકયા બાત   યેપયગમ્બર હે હક સુબહાનકી જાત
કહાં રૂતબા ઉન્હોકા ઓર કહાં તુ   તરક કરદે ખ્યાલે મુનકરી કું.
યે સુનકર યા અલી બરહમ હુવાવો   મુજે ધુરકી બાતનેકો લગા વો.
કહા ઉસને કેતુમકો કયા હુય તકરાર   જો તુમકો મેં કહું સો તુમ કરોકાર.
કરૂં કયા ઈસ જગેહ લાચારથા મંયે   દીલ અંદર ડરકે ચુપ હોકર રહા મેં.
દયા રસ્સીકા ટુકડા મુજકો ઉસદમ   કહા મેં જલ મરૂં તો મારયો તુંમ.
દેખો તુમ યા અલી ઉસકા બયાંઅબ   ઉને જબ દાવ અંગુઠી કયા તબ.
યકાયક ગબસે ઉસપર ગીરી આગ   કે જલકર જીસ્મ ઉસકા હોગયા ખાક.
મંયે ઉંસકી ખાકપર રસ્સી જડીયો   કે ફીર જીતા હુવા બસ ઘડી વો.
કહા મુજકો કે કાયમ હો બચનપર   કહા મેંનેકે કાયમ હું સુખનપર.
અંગુઠી પર લગાયા ઉસને ફીરલાગ   કેફીર વો શખ્સજબ લગ હોગયાખાક
કેમારી ફીર રસી ઉસપર મેંનેફીલફીર   કે ફીર વો હો ગયા જીતાહીઉસડૌર.
કહા ફીર મુજકો કાયમ હો બચનપર   કહા મયંને કે કાયમ હું મુકર્રર
કે ફીર ઉસને અંગુઠી પર કયા જસ્ત   કેફીરવો હો ગયા જબલગ કેતબપુરત
કે ફીર મારી રસી મંયે બારે સીયુમ   કે ફીરવો હોગયા આ જીતા ઉસીદમ
કહા મુજકો કે તુમ પરરહમતે રબ   બસ અપના મુદ્દઆ નઝદીક હુયઅબ
તુમ્હારે ઘરકો પહોંચાઉં ઈસી દમ   દીગર એક મુલ્કકા કરદું મેં હાકમ.
કહા મુજકો કે કાયમ હો બચનપર   કહા મયેંને કે કાયમ હું સુખનપર.

ઊને ચાહા કે ફીર લું મંયે અંગુઠી   કે ઊસપર ગૈબસે ફીર આગ ટુટી.
મેં ચાહા મારૂં ફીર બારે ચહારૂમ   કેહુકમે રબસે આએ જીબરીલ ઊસદમ
કહામુજકો તમીમ અનસારી ખબરદાર   યે રસ્સી મારયો મત દેખો ઝીનહાર.
હુવા યે શખ્સ ફીન્નારે જહન્નમ   તુમ્હારે દીલમેં સચથા તો બચેતુમ.
ખબર નઈ તુજકો યે હે દેવ બદઝાત   યે રખતાથા જુદી અપની કરામાત,
થે ઇસકે તાબએ કંઈ દેવ પરયાં   ન થા યેહુ તાબએ હઝરત સુલેમાં.
ઇતાઅતસે સુલેમાંકે વો કાફીર   સદા સરગસ્ત રેહતાથા વો બાહેર.
ભી જાદુકી અંગુઠી ઊસ કને થી   અંગુઠીકી કરામત ઉસ કનેથી.
સુલેમાંકી અંગુઠીકો ચુરાને   યે આયાથા યહાં મારા ખુદાને.
કહા મુજકો અંગુઠી ઊસકી લો તુમ   યેદેવ ઓર પરયોંપર ગાલીબરહોતુમ
અંગુઠી મુજકો જાદુકી વો દેકર   ચલે જીબરીલ મુજકો બાહર લેકર.
કહા કીબલેકી જાનીબજાઓ તુમ અબ   યે કેહકરે આપ વહાંસે ઉડચલે તબ.

હીકાયત નવ્વી દર બયાને તમીમ અનસારી.

ગુલામી ટુક યહાં હીમ્મત પકડ જા   સુખનકે મહેલપર તું જલ્દ ચડ જા.
સુખનકે ગંજકી સંદુક દે ખોલ   નીકાલ ઉસમેંસે હીરા અબ તુબેમોલ.
થોડે થોડે અઝીઝાંકી નઝર કર   જીગર શૈતાં કો મજલીસસે બદર કર.
તુ બોલ અયસા ગોહર દાર કીસ્સા.   કે થોડા બહોત પોહંચે સબકોહીસ્સા
થકા હોવે તો પી એક જામ પાની   પીછે કેહ કીસ્સા તુ દુરરે મઆની.
દુરે બેમોલ મજલીસમેં બીખેર અબ   હીકાયત નવ્વીંકા મઝકુર કર સબ.
અઝીઝાં મોત્યોંસે ભર લો ખોલે   કે ફીર આગે ગુલામી કીસ્સા બોલે.
તમીમ અનસારી બોલે યાઅલી તબ   સુનો તોક્યા ગુઝરતિ મુજપે આઅજબ
મુજે જીબરીલને જબ રાહ બતલાઇ   ચલા જંગલકા બાતા વાંસ ચોલાઈ.
ચલા મુદ્દત તમક મંયેઉસ જંગલમેં   કે આલીશાન દેખા ફીર મહેલમંય.
મહેલ સુન્નેકી ઇંટોંસે બનાથા   ઊને રૂપેકી ગારીસે ચુના થા.
ગયા મંયબોલ બીસમીલ્લાહ મહેલમેં   કેએક લડકી કો દેખા ખુશશીકલમંય
સ્યાના ઉપર મેં તીયાર દેહ સાલ   ન આવે માહે પુનમ ઊસકે તીમસાલ.
જમાલે દીદા અઝ હુદદે બશર દુર   શનીદા અઝ પરી ના દીદ અઝ હુર,
થા ઉસકે હુસ્નકી ગુલદસ્તા બેલી   ન દેખીથી કહીં અયસી શકેલી.
દરૂં ક્યા યા અલી મંયે ઉ કે અવ ફ્રૂ   વો ગંજે મારથી બ શીનો બે ફાક.
મુજે કરકર સલામ ઓર બોલી મુકર   તમીમ અનસારી ક્યાગુજરીતુમનપર
ગો તુમકો હે ગયાથા દેવ મસકા   ઊને લે જા કહાં છોડા તુમનકું.

કહા મંયેને સુલેમા કે પલંગ તલ   ગયા વો દેવ ગેબી આગસે જલ.
બોલી લડકી બડોત બહેતર હુવાતબ   કહાથા મંયેનેભી ઉસ દેવકો તબ.
કે પેગંબર ખુદાકે હેં વો અયમલઉ   ન રખ ઊનકી અંગુઠી પર નઝર તું.
જો કોઈ પેગંબરોંમેં હોવે મુનકીર   તો વો બેશક હલાકી પાવે આખર.
મંયેફીર બોલા કેકયુંમુજકો પેહછાના   બોલી દેખા હયે મેં તોરેત મ્યાના.
પડીથી યું કે એક દુનયાશે દીંદાર   મોહમ્મદ મુસ્તફાકે હયેં સચ્ચે યાર.
ફુલાને રોજ આવેંગે એસી ઠામ   તમીમ અનસારી ઊસકા હોવેગા નામ.
વહી તોરીતકા દીન યાદ આયા   ખુદાકા શુકર જો તુમકો દીખાયા.
મોહમ્મદકા મુજે કલમા પડાઓ   નજાતે આખરત મુજકો દીખાઓ.
મેં ઊસકો યા અલી કલમા પડાયા   નબીકે દીનકા શેવા બતાયા.
મેં ફીર પુછા કે તું ઈનસાકીદુખતર   પરી દેવોંમેં તું આઈ કય કયુંકર.
બોલી લડકી કેમેરા બાપ એક શાહ   ફુલાને મુલકકાથા ઊસકે તઈં જાહ.
સુલેમાકે મહેલમેં ગુલ હુવા જો   લે આયાથા મેરી માકો ફીદા હો.
લે આયા જબ દેશ મહેલ ભીતર   મંયેથી પુરે દીનોં તબ પેટ અંદર.
વહા જબ જન રહીં મુજકો મેરી માં   મેરી માં મરગઈ મુજકો રખી યહાં.
થે તઅબે ઊસકે જીતને દેવ પરયાં   સો મેરે હુકમમેં સબ કર દીયા થા.
કહા ફીર યા અલી લડકીકો મેં યું   કીતી મુદદતસે સરગરદાન મંયે હું.
મુજે કંઈ રાહ ઘર જાનેકી બતલાવ   કહી લડકીકે મેર સાથ તુમ આવ.
બોલી લડકી કે હે સો બરસકી રાહ   યે સુનકર ફીર મંયેમારાનાઅરએઆહ
કહાં પોંહચુંગા મેંરાહ સો બરસ પર   મંયે ધુલ જાઊંગા ઊસહી રાહ અંદર
વો લેગઈ મુજકો તબ એકદેવકે પાસ   નીપટ વો દેવથા પુર ખોફ વીસવાસ
અયસા વો દેવથા બદઝાત મરદક   કે જો દેખે વો મરજાવે બેલાશક.
બોલા વો દેવ ટુક મંયે કામકા હું   ગરઝ બંદા તુમ્હારે હુકમકા હું,
જહાં ભેજો વહાં આંખોંસે જાઉં   તુમારે હુકમસે કયું મુંહ ફીરાઊં
ગરજ જું ત્યું મંયે અરસેએક દીનકે   લે જાઊંગા મદીનાં ઘરમેં ઉનકે
મુજે વોહ દેવ પેલડકી કરકે અસવાર   વીદાઅ હોકર ગઈ વોઅપને ઉસઠાર.
સુનો ફીર યા અલી ઉસ દેવકી બાત   હવા પર લે ઉડા મુજ દેવ બદજાત.
ગગન પર જબ ચલા લેકર મેરે તઈં   કે વહાં જા કર મુજકો ડાલ દે કંઈ.
બહોત કરને લગા સખતી વોબદ જાત   વ લેકિન વો અંગુઠી થી મેરે હાત.
દીગર વો ગુસ્મ જો અવ્વલ બતાયા   જો મુજકો ઊસ પરીને થા સીખાયા.
ચલા નઈ ઝોર ઊસ દેવે લઇકા   કે ફીર દેખા વહીં પર એક દરયા.
કીનારે પર સોનેકા પહાડ થા એક   ગીરા વો દેવ તબ ઊસ કોહકો દેખ.
કહા માં હયે ખડા એક દેવ ઝાલીમ   બોલ હેઇસ પહાડ ઓરદરયાકા હાકીમ

જો જાએતો અપન દોનોનો ખાજાએ / અંગુઠી દે ઉસે તો રાસ્તા બતલાએ
કરૂં કયા ઘરકો પોહચેકી ખુશીસું / અંગુઠી દી ઉતારકર ઉસકે તઈં સું.
અંગુઠી લેકે મુજસે વહી બદબખ્ત / જે વો છોડ વાં ભાગા ઉસી વકત
પહાડ ઉપર બહોત રોયા ખડા મંયે / કે રોતે રોતે ટુક આગે ચલા મંયે
કહાંભી એક મલામત દેખી મેં જબ / ગઈ મેરી અકલ ઓર હોશભી તબ.
જવાહેરકા તખતથા એક બડા વહાં / બડા એક દેવ બેઠાથા તબ ઉસ આં.
બયાં ઊસ દેવકા ગર મંય બતાઊં / તો ઈસ કીસ્સેકા ફીર છેડા ન પાઊં.
અયસાતો થા કે કયા બોલું ઝબાંસે / કે વો કરતા થા બાતેં આસમાંસે.
યકાયક તખતસે ઉડને લગા વો / મેરે ખાનેકો આયા મુસતઈદ હો.
પહાડ ઉપરસે જંગલમેં પડા મંયે / જો ઊસકે હોલસે ડરકર ગીરા મંયે.
ભરોસા ઝીંદગીકા કુછ અથા નહીં / વલે હકને બચાયા બસ મેરે તઈં

હીકાયત દસવાં તમામ અનસારીકી.

ગુલામી કીસ્સા યે કબ હોગા પુરા / સુખન યે કબતલક હોગા ઝહુરા.
તેરા ગંજે સુખન તો ખુટતા નહીં / ઓર ઊસ શેતાંકે સરપર ટુટતા નહીં.
કર ઊસ શેતાનકો સજલીસસે હાર / શીતાબી કરદે ઈસ કીસ્સેકો આખર
અઝીઝાં સુનતે સુનતે થક ગએ અબ / જવાહેર ચુનતે ચુનતે થકગએ સબ
અઝીઝાં ગર તુમ્હારે ફીરતે હો સર / તો બસ કીસ્સે કે તઈં બોલેંગે કલફીર
હીકાયત દસવીંકા અબ દોસ્ત સુન્યો / મોતી થોડે બીખેરે હંયે ચુનયો
અઝીઝાં અબ ઝરા ઘબરાઓ મત / રહી થોડીહી અબ બાકી હીકાયત.
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી ફીર / પહાડ ઉપરસે જીસદમ મેં પડાગીર
અયસા ભાગા મંયે જસકેડરસે ગીરકર / કે એક હફતે તલક દેખા ન ફીર કર.
સુનો ફીર યા અલી ઓરએકઅજાઈબ / દેખા એક મહેલમેં કીબલેકી જાનીબ
અઝીમુશ્શાન મેં દેખા મહેલ જબ / ગયા ઉસ મહેલકે નઝદીક મંયેતબ
મહેલપર નુરકા બારાં થા જારી / પડાથા કુફલ દરવાઝેકો ભારી.
દેખા તો કુફલપર અયસા લીખાથા / કે મોલા લા શરીક હેગા અકેલા.
રખા મંયેબોલબીસમીલ્લાહ ઊપરહાત / યકાયક ખુલ ગયા વો કુફલ ઉસઘાત
અદબસે મેં ચલા દરવાઝે ભીતર / હઝારાં કોઠરી દેખી મંય અંદર
જવાહીર લઅલ મોતીસે બની થી / સોને રૂપેકી ઈંટોંસે ચુનીથી
દેખા વહાં એક મહેલ સબસે જુદામંયે / સો તબ ઊન મહેલકે અંદર ગયામેં.
અજબ ખુશબોઈસે સહનોં સકફ્થા / અજબ કુછ ઊસમકાં ઊપર શરફ્થા.
કે દેખા સહનમેં એક ખ્વાને ન્અમત / ધરા હયે ગરમ ભરકર તાઝા કુદરત

એક આબે સર્દકા કુઝા ભરા થા દીગર એક પાનદાં આગે ધરા થા.
બહોત દીલસેમંય થાબુખાસો ઉસઆન ખાયા ખાના પીયા પાની ચખે પાન
ઊઠા ખા કરકે ફીર દેખું તો એકજા લટકતા હય ઝરી નકરેકા પરદા.
વો પરદા ખોલકર અંદર ગયા મંય વહાં દેખા એક ઇસરારે ખુદા મંય.
જવાનાં હંય કીતે લહુમેં ગુલતાં લહુ જારી વલે કીસમે નહિં જાં.
સુએ રખકર સીરાને ઢાલો તલવાર ગોયા તાઝે અભી સોતે હંય હુશયાર
જવાનોંકે અજબ ચેહેરેથે ગુલકું વલેકીન થે સભી આલુદા પુરખું.
કોઇકા પા જુદા કોઇકા જુદા હાત ન જાનો યા અલી કયા થા ખ્યાલાત
મંય ભાગા ડરકે પરદાખોલકર બહાર દેખા બહાર ખડે હેં ચાર અસવાર
લગા ડરનેકો જબ દેખે ઉસીઠાર સુબાદા કેહવેં કયું આતા તું ઇસઠાર.
બોલે યારોં તમીમ અનસારી ખુશહો ગુબારે દરદો ગમસે દીલકે તઇ ધો
બહોત નઝદીક આપોહ ચેહો તુમઅબ કહા મૈં ઉનકો તુમપર રહમતે રબ.
મેં પુછા ઉનકુ તુમ હો કોન ઇનસાં કે ઇસ જગા ખડે હોગે બઇ શાં.
વો બોલે યારોં હમ હેંગે મલાયક નીગ્હબાં હંય યહાં રોઝે જઝા લગ.
સુનો યે નુહ પયગમ્બરકી જગા હય યહી અસબાબ યહાં મહશર તલક હૈ.
જો તુમને ખ્વાનસે ખાઇ હે નેઅમત સો યહાં ભેજા હય હકને કરકેરહમત
જોભુગા બહોતસા આતા હય ખાતા ન યે ખાનાં કભી ઠંડા હો જાતા.
હયઆબે કૌસર ઓરજન્નતકી નેઅમત યે રેહવેગી ભરી યહાં તા કયામત.
જો તુમ દેખે જવાનાં લહુમેં ગુલતા સો અસહાબે નબી હેંગે શહીદાં.
નબીકે સાથ કુફફારોંસે લડકર શહાદત પા હુએ શોહદાએ અકબર.
ઓપર શમશીરસે દર ઇસ્તેરાહત યે યું કે યું રહેંગે તા કયામત.
યેસુનકર મંય બહોત હયરત રહાતબ કે રબ કે ખેલ સબ બુજે વહી રબ.
કહા ફીર યા અલી યારોંકે તઇ યું કે અબ કોઇ રાહ તુમ બતલાવો મુજકું
સવારોંને મુજે ઇસ મહેલસે કાઢ કહે કીબલેકી જાનીબ જાવો હુશયાર.

હીકાયત ગ્યારવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બોલ ખું આલુદા બાતાં કે હો શૈતાનકે મરનેકી ઘાતાં.
મ્યાને દીલસે શમશીરે સુખન કાઢ યકાયક દૌડ કર શૈતાનકી ગરદન ઝાડ.
કે ઝખમી હોકે ઇસમજલીસસે ભાગે સુના યારોંકો કીસ્સા પડકે આગે.
હીકાયત ગ્યારવીં અબબોલ હંસ હંસ કેતા મજલીસમને ઝીયાદા પડેરસ.
અઝીઝાં ખીંચા કીસ્સેને અજબતુલ હીકાયત બોલતા હું અબ મૈં બે મુલ.
યકીં હય તુમભી સુનતેસુનતે થકગએ પર અબ મેરે સુખન? રાહ લગગએ
ગુલામી અબ તેરીબકવાત કેઇ છોડ સુખન કે શહદકી દે મરતબાં દોડ.

તમીમ અનસારી બોલે યા અલીફીર સુનો કયા મુશકીલ આતી હયમેરેસીર.
ચલા ચંદરોઝ મંયે કીતનેક ફરસંગ કે ફીર એક બાગ દેખા ખુબખુશરંગ.
ગયા મંયે બાગમેં કરકર ક્વી દીલ કે દેખા એક વલીયુલ્લાહ કામીલ.
બડી દાડી થી એક નુરાની સુરત દેખું તો હય વો મશગુલે ઈબાદત.
સલામ ઊનકો કીયા મંયને સોજાકર વો બોલે મેરે જાનીબ મુંહ ફીરાકર.
તમીમ અનસારી કેહતે હંય તુમનકું કહા મંયેને કે હાં હઝરત વહી હું.
કહા મુજકો કે યહાંસે ભાગ ઈસદમ રવાના હોવ કીબલેકી તરફ તુમ.
જવાં એક ખુબરૂ દેખોગે આગે ન અપના હાલ કહીયો ઊસ્સે જાકે.
મંયનીકલા યાઅલી ડરકર ઉસીઆન ચલા ફીર તીન દીનતક દર બયાબાન
કે ફીર એક બાગ દેખા સબ્ઝ ખુરમ કે વયસા બાગ ફીર કઈ હોએગાકમ.
લગે થે બાગમેં મેવે ગુનાગું હુવા ખુશ ઉસકે દેખે મીમ ઓર નું
બહોત ભુખા ભી થા મંય કઈદીનોંસે વહાંસે તોહકે મેવે ઓર ચખે મંય.
રવા થે ચશ્મએ આબ ઉસ મકાં ચાર મેં તબકરતા ચલા વહાં સેરે ગુલઝાર
થે મેવે બાગમેં કઈ કઈ મઝેદાર વલેકીન થે બહોત અંગુરકે ઝાડ.
સુનો તુમ યા અલી વહાંકી હકીકત કે મુજકો કયા બીલગતી હયમલામત
બહોત વો બાગથા ચોડા વ લંબા વહાં મંય એક અજબ દેખાઅચંબા.
બેઠા હય ઝાડ તલે એક આદમીઝાત પરઉસકે પાંવ નહીં ઓરનઈંદોનોહાત
વો રોતા હય દેખો તોઝાર ઓરઝાર કહા મેંને કે કયું રોતાહે અય યાર.
કહા ઉસનેકે મેરે નઈં હય દો પા કહા મેંને પડે હય સોહી ચુનબા.
કહા ઊસને પડે હંય ખાઊ કયુંકર મેરે દીલમેં તો હય ઉમ્મીદ યું કર.
મંય અપને હાતસે તોડું ઓરખાઊ ઠરૂં તુમકો દુઆ ઓર રાહ બતલાઊં.
મુજે ઊસ શખ્સકા ફીરતરસ આયા મેં ઉસકો અપને કાંધેપર બીઠાયા.
ચડાયા ઉસકો મેને બા શફકકત મેં ક્યા જાનું કે કયા હોગીમલામત
લગા ઉસકા તરસ ખાનેકો મેં આપ વહાં નેકી સો કરતે હો ગયા પાપ.
ઘડી એક દો બીઠાયા મંયેને ઉંસકું કહા મંયને અભી નીચે ઉતરતું.
કહાં ઊતરે વો જો થી આફતે જાં થે ઉસકે પાંવ દો ચમડે મેં પીનહાં.
યકાયક ઉસને દોનોં પાંવ લંબાએ મેરી ગરદનમેં લેકર ખુબ લપટાએ.
અયસે લપટે કે અંખ્યા તડ તડાઈં મેરી તનકી રગાં સબ ફુલ આઈં.
મંયે તબ કરને લગા મીંનત વઝારી કે એક મુકી મેરી ગરદનપે મારી.
કહા મંયે છોડ દે બંદે ખુદાકે તો મુજકો કાટ ખાયા ક્યકયા કે
કહું અય ભાઇ મંયે હુંગા મુસલમાન તો વો હે કાટ ખાવે ગરદનો કાન.
મેરે પર કુદતા હંસતા વો જાવે મારે ગરદનપે મુકીયાં ઓર ડરાવે.
વહાંસે પાની પીકર ફીર દોડાવે જો થક જાઊં તો ફીર છક્કર લગાવે

સદા ઉસ બાગકે મેવે વો ખાકર
કરે પીખાલ મેરી ગરદનકે ઉપર.

મેરેપર કુદે ઓર મુજકો કુદાવે
જો ના દોડું તો મુજકો કાટ ખાવે.

બહોતકુછ મંયે કીયા પરનઈચલાઝોર
કહા મંયેને ખુદાકે વાસ્તે છોડ.

કહાં છોડે વો મેરી બીન લીએ જાન
કરૂં મેં આજઝી ઓર રોઊં ઉસઆન

કરૂં ઝારી તો મારે સરમેં કોડે
મેરી ગરદનપે પડગએ કંઈ ફ્રફોલે.

કહું ઉતરો તો હરગીઝ ના વો ઉતરે
ફ્રફોલોંકોભી વો નાખુનસે કુતરે.

અયસી લી ચુમટીયાં લહુ નીકાલે
મેરે સરસે અપસકા સર લગાલે.

મેરા તન હો ગયા પીખાલ પીખાલ
હુવા વો તો મેરે એક જીકા જંજાલ

મંયેથકકર ગીરપડું ઓરરોઊંજીસદમ
તો મારે મુકકીયાં સરપે ધમાધમ.

ન છોડે યા સુને મેરી કછુ બાત
કરે મરદુદ મુજપર જુલ્મ દીનરાત.

ખબરનઈથી કે અયસા હુયે કમબખ્ત
મેરેપર તરસ નહીં ખાતા યેઈસવક્ત

કરૂં મેં આજઝી ઓર હાથ જોડે
વલેકીન વો ન ઉતરે ઓર ન છોડે.

નીપટ આજીઝ હુવા મેંકરકે મીન્નાત
પર ઉસને કુછ નકી મુજપર શફકત

કીતેક મુદ્દત ગઈ જબ દુખ સો ભરતે
નયનસે આંસવાં હરદમ બરસતે.

મુસીબત ભરતે ભરતે મર ગયા જબ
ઉઠા દો હાથ માંગી યું દોઆ તબ.

કે યારબ મોતદે આજીઝ હુવા મંયે
વગર નહીદે ખલાસી ઇસ બલાસે.

ખુદાકે ફઝલસે ઊસ બાગ અંદર
કહીંસે આયા એક ઈનસાન ખુશતર.

જવાંને ખુબરૂ પાકીઝા તર જાત
કે ઉસકી ખુબીકી મેં કયા કહું બાત.

વો આકર મેરે આગે યું પુકારા
તમીમ અનસારી કયા હય હાલ તેરા.

મેં ઉસકો દેખકર રોયા બહોત ઝાર
કહા મેંને દુખમેં હું ગીરફ્તાર.

ખુદાકે વાસતે મુજકો છુડાવો.
મુજે કુછ છુટનેકી રાહ બતાવો.

વો બોલે તુમ ઉંસે બીઠલાએ થે કયું
શફક્કત ઊસ ઊપર તુમ લાએથે કયું

કે યે મરદુદ હુયે દીવાલ પાએ
બહોત હય કોમ ઈસકી બીઈસીજાતએ

અગર મઅલુમહો તુમ ઊન સબોંકો
તો ચડતે ચડતે સબ મારેં તુમોંકો.

વગરનઈ હોતીથી ફીર યુંહી ખ્વારી
ગુઝર જાતી તુમ્હારી ઊમ્ર સારી.

કરો એક કામ તુમ પાઓગે છુટક
ગડા ઇસ બાગમેં ખોદો તુમ્હી યક

થોડે અંગુરલે ઉસમેં સડાઓ
વો મલગુબાભી ફીર ઊનકો ખીલાઓ

યે આપી ગીર પડે ગા મસ્ત હોકર
ખલાસી પાવોગે તુમ યું મુકરર

મેં ઊસજા યા અલી વયસા કયાકામ
સડે અંગુર કી નેક તોડ ઊસઠામ.

ખીલા ઉસકો ગીરા વો મસ્ત હોકર
મેં ભાગા વહાંસે અપને તનકોધોકર

ખુદાકા શુકર કર આગે ચલા મંય
અયસેમેં ફીર જવાંસે મીલા મેં.

દેખું તો હય જવાં મશગુલ રબસે
કીયા મેંને સલામ ઊસકો અદબસે.

વોબોલા અયતમીમઅનસારી કેહસબ
કહા ખુશયાં કરો ઘર પાસ હયઅબ.

કહા મંયને કે કઇ કઈ મુદ્દતોંસે
મુસીબતમેં નીપટ ગુલતાન હું મેં.

કે ઘરકી રાહ નહીં પાતી મુઝે કંઈ
કહીં રસ્તે લગા દો તુમ મેરે તઈ.
કહા ઊસ શખ્શને મત ખાવો કુછગમ
રવાના હોવા કીબલેકી તરફ તુમ.

હીકાયત બારવીં તમીમ અનસારીકી.

ગુલામી બંદ મત કરયો દહનકો
ખુલા કર કુફલે દરે બાગે સુખનકો.
ઝબાંસે ઈત્રકા ચશમા રવાંકર
મોઅત્તર બુસે મગઝે દોસ્તાંકર.
સુખનકે બાગકા ટુક સેર કરકે
થોડે કુલોંસે સબકે કાન ભરદે
અભી લગ તો દુરે ગોહર બીખેરે
પર અબ સબકો પીના કુલોંકે સેહરે.
સુખનકે ફુલ તુમ મજલીસકો ભરમાર
કરો તુરરે પીના ગજરેકે દો હાર.
મોઅત્તર હોકે યારાં ઘર સીધારે
કે ઇસ કીસ્સેકો દીલસે ના બીસારેં
દરદાં ભેજ ખતમુલ મુરસલીંપર
અબ અજ દાસ્તાને આખરી પર.
અઝીઝાં અબ તલક મોતીથે સુનતે
અબ સુનલો થોડેસે ગુલકે બુટે.
ખુશીકી અબ સુનો બારવીં હીકાયત
બજાતાહું સુબ્હે સાદીકી નોબત
તમીમ અનસારી બોલે યા અલી મેં
ચલા ફીર તીન દીનતક એકલીમેં.
વહાં પોંહચાકેથા એક બાગ મહબુબ
રવાંથે ચશ્મે ઓર મેવે લગે ખુબ.
કરૂં કયા બાગકી ખુબીકી તીમસાલ
કે ઊસકી વસ્ફ કરતે હો ઝબાં લાલ
વહાં મોજુદ કંઇ હુરો પરી થી
ન જાનું આઠવીં જન્નત ધરીથી.
અજબ ખુશબોકી મેહકારેંથી મઅમુર
બરસતાથા વહાં અલ્લાહકા નુર
ગરઝ ઊસ બાગકે અંદર ગયા જબ
કે ફીરે દેખા અચંબાભી નયા તબ,
ચલા મે સેર કરતા એક જાનીબ
વહાં દેખી મંય એક બુડયા અજાઈબ
ખમીદા કામત ઓર ગુરબા ચશમ હે
ગુલાબ અંબરસેં પોશાક ઊસકીનમહય
જવાહીરકે બહોત પેહની વો ઝેવર
ભરી હયસરસે પાલગ લઅલવો ગોહર
દેખુંતો વોબુડી હંસતીહય ખીલખીલ
મંગે એકતસલીમકી જાકર મુકાબીલ.
જવાબ ઊસને દીયાનઈ કુછભી મુજકુ
ઈશારેસે કહા મુજકો કે જા તુ
મંયે પુછા અય પરીરૂ કોન હો તુમ
તુમ્હારી ઝાત કયા મુજકો કહો તુમ.
યહાં કીસ વાસ્તે હંસતી હયઈસતોર
બતાવો મુજકો યે ઈસરાર ફીરફેર.
વોફીર પાઉં નહી બોલી હયઈસજગ
સુના અવાઝ બાજુસે યકાયક.
કે અય ઈનસાન તું જાતા હયયાનહિં
ભી જલબલ ખાખ હોજાએગા તુકહી
સુના લય જબ વોઆવાઝેપુરં હયેબત
ગીરા બે હોશ હોકર ખાકે દેહશત.
કીતેકદીન બે ખબર વહાંપડ રહા મેં
વહાંસે ઊઠકે ફીર આગે ચલા મંયે
દેખું મેંબાગમેં ફીર એક મકાં હય
વહાં એક દુધકા ચશ્મહ રવાં હય.
વહાં ફીરભી દેખા વહી જવાં મંયે
જો થા દીવાલ પાંએકે મકાંમે

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

હીકાયત તેરવીં તમીમ અનસારીકી.

અજાયબ ઓર ગયરાબ જો દેખે હમ   ન દેખેથે કોઈ ઓલાદે આદમ.
કહાં મંયે જો લીખા તકદીરમેં હોએ   નહીં તાકત કીસીકી જો ઉસે ધોએ.
મંયેપુછા યાઅલીઊસ શખ્સકો બાત   કેતુમ બતલાઓયે કયા હય ખ્યાલાત
થે કોન ઈસ બાતમેં હકકે પ્યારે   કે મુજકો પાસ ભેજે થે તુમ્હારે
દુયમ હંસતી જોબુઢયા પ્રીરવોકયાથા   સીયુમ આવાઝ પુર હયબતસોકયાથા.
ચહારૂમ નામ મુજ અપના કહો તુમ   કે અયસે ખુબસુરત કોન હો તુમ.
તુમ્હેં દેખે મેરે રંજો અલમ સબ   ગએઓરદીલ નેહાયત ખુશ હુવા તબ.
કયા મંયે સર બેહદદો નેહાયત   ન દેખી અયસી મંયે કહીં ખુબસુરત
વો બોલા યા અલી વોશખ્સમુજસાત   તમીમ અનસારી તુમમેરી સુનોબાત.
જો તુમ ગએથે વલીયુ લ્લાહકે પાસ   સો વોથે ભાઈ મેરે મેહતર ઇલયાસ.
ખડી હંસતીથી જો બુડયા બઈ તોર   સોવો દુનયાં ખડી હંસતીથી પ્રીલફોર.
સુના આવાઝ પુર હયબત જો પ્રીરકર   સો વો યાજુજ માજુજ થે મુકરર.
હકીકત સારી કી ઝાહેર મંયે તુમસે   ખીઝર હય નામ મેરા કહુંયે તુજસે.
ખીઝરકા યાઅલી જબ મંયેસુના નામ   મંયે દોડા હાથ તબ ચુમા બઈકરામ
કહા મંયને ઝહે તાલેઅ ઈસ જગ   મંયે દેખે આપકે કદમેં મુબારક.
જો હોવે અમર ઉસ બંદેપે ઝાહેર   તો હોવે કફ્શ બરદારીમેં હાઝીર.
ખીઝર બોલે તમીમ અનસારી અબતો   બહોત મુદદતસે તુમ હેરાં રહે હો.
મુજે લાઝીમ તુમ્હે ઘરકો પહોચાઉં   તેરે બાલો બચેંસે પ્રીર મીલાઉં.
યેસુનકર સાઅલી મંયે ખુશહુવા તબ   મેંને હઝરત ખીઝરકો યું કહા તબ.
કે હઝરત યહાંસે ઈસ બંદેકા ઘરકા   હયે ઝીયાદા દુર યા નઝદીક રસ્તા.
ખીઝર બોલે મદીના શેહર અનવર   હયે યહાંસે સો બરસકી રાહ ઉપર.
યે સુનકર પ્રીર હુવા દીલગીરમેં જબ   કે ઇતની ઉમ્ર કાં પોંહચે મેરી અબ.
ખીઝર બોલે કે કયું હોતેહો દીલગીર   વો રબસે દુર નહીં દીલમેં રખોધીર
હઝારોં બરસકા રસ્તા ગુઝારે   અભીતો સો બરસકી રાહપે આએ.
ખુદાકે હુકમસે પોહંચોગે કલ ઘર   જુલમકા હય વો મોલા આપરહબર.
હમારે પાસ ચંદ મુદદત રહો તુમ   તો કુછ દીલજાનસે ખીદમત કરેંહમ.
રહા મેં યા અલી કંઈ દીન તલકવહાં   ખીઝરનેકી મેરી ખીદમત બાદીલોજાં
કેએક દીન હુકમ રબ્બાનીસે યકબાર   ઘટા કાલી ફલકસે હુઈ નમુનાદાર.
લગે બીજલીકે ચમકારે ચમકને   ચલી આંધી લગે બાદલ ગરજને.
કે વયસેમેં યકયક કાલા બાદલ   ઉતર આયા વહીં હઝરત કે આગલ.
સલામ આકર કીયા હઝરત ખીઝરકો   પુછા અય અબ્ર બરસેગા કહાં તું.
મંયે બરસુંગા મદીને શેહર અંદર   બોલા બાદલ યે હુકમેં રબસે જાકર.
ખીઝર બોલે મદીનેકા યે ઈનસાન   તુ ઈસકો બરદીજા પોહંચાઈસીઆના

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

તુ ઈસકો ઈસકી અંગનાઈમેં ધરકર
પીછે તુ બરસ ઉસકે સરકે ઉપર.

કહા બાદલ લીજાઉં બાદીલો જાં
ફીર ઊસ બાદલ લંબાએહુમ ઉસીઆં

હુયે હઝરત ખીઝર રૂખસ્ત મેરેસે
બીઠાકર મુજકો ઉસ બાદલકી દુમમેં,

લેઆયા મુઝકો હય બાદલ યહાંપર
ઊતારા આકે અંગનાઈકે અંદર.

બરસનેકો લગા ફીર મુજપે બરસાત
સુનાઈ યા અલી મેં તુમકો સબબાત.

અલી બોલે કે અબ બુલવાવો નાઈ
તમીમ અનસારીકા દેવે સફાઈ

તમીમ અનસારીકી જબ હુઈહજામત
ભીઉનકી બન ગઈ અસલી જો સુરત.

તમીમ અનસારીકી બાતેં સુને જબ
ભી સારી ખલ્કભી હયરત હુએતબ.

તમીમઅનસારી આએ શકલ ક્યાને
સો તબ હઝરત ઉમરનેભી પીછાને.

તમીમ અનસારીકો ઓરત દીલાએ
વો અસહાબીકો તબ રૂખસતદીલાએ.

તમીમ અનસારી ઘર ગએલેકેરૂખસત
લગે કરનેકો હરદમ અયશો અશરત.

જો ઉકને સારી મુશકીલ ખોઇઉનકી
યુંહી ખોવે હમારી ઓર સબોંકી,

તમીમ અનસારીકી પુરી હુઈ બાત
પડો યારો નબીપર અલફ સલવાત.

ગુલામી અબહુઈ મજલીસભી આખર
લુટાદે બાકીકે દુરરો જવાહીર.

તુઈસ મજલીસમેં દામન ઝડ કરજા
સુખનકા એક દુર દીલમેં તું ધરજા.

દીએ તુ મુફતમેં સબ દુર લુટાકર
બસઈસ મજલીસમેં સબકે મુંહલગાકર

પર આખર દુરતેરે કયા આએંગેકામ
ગનીમત બુજ સાબાશીકા ઈનઆમ.

સુખનકે દુર તો હો જાવેંગે હાંસીલ
વલે શાબાસી પાતા બહોત મુશકીલ.

ગુલામી ઈસસીવા મત માંગ કુછશેર
રહે ઇમાં સલામત આકબત ખેર.

મુસલમાનોંપે માગો હકકી રહમત
તસદદુક સબકે દેખે તોભી જન્નત.

તુરખ અબ વીરદ કલમેકા સુબ્હો શામ
સુના કીસ્સે કા સબ આગાઝો અંજામ

અઝીઝાં સુનકે ઇસ કીસ્સેકા મઝમું
સહલ તુમ બક્ષના મેરે સુખનકું.

મંય ચંદાં નઇકહાકુછ તોહફાઅશઆર
ગરઝ યક યાદગારી થી સઝાવાર.

કે આખર હય ફના ઈનસાનકી ઝાત
મગર દુનયામેં રેહ જાવે મેરી બાત

મંય અવ્વલ શઅરમેં વાકીફ નથાકુછ
અભી ઇસ બરસમેં કેહને લગા કુછ.

ફીદા હોંગે મેરે ઊસ્તાદ અશઆર
મંયસીખાજીસ્સે કેહના શેઅરગુલઝાર·

કહા ભાઈ જો હયે લીખને મેં ઉસ્તાદ
હુવા લીખના મેરે લઇ ઊસ્સે અમદાદ.

ગુલામ રસુલ નામ હયગા મરસ્યોં મેં
તખલ્લુસ મતલબ હય સબકારે તોમેં

મુનાકબ મદહમેં અનવર મુદામી
હય કીસ્સોંમેં લકબ મેરા ગુલામી.

મેરા મોલુદ હય દર શેહેર સુરત
કીયા ખમ બાતમેં ચંદ મુદ્દતસકુનત.

યે કીસ્સા ફારસી થા નસર મનકુલ
કયા ઇસકો મેં હીંદી નઝમ બેમુલ.

થી ફરમાયશ જો કેહતા ભાઇકી યું
કે તુમ હીંદી કરો ઈસ ફારસીકો.

જુદા લાકર દીયા ઉસકે અસલકો
મુતતબ્બઅમેં કહા હીંદી નકલકો.

બહોત તાકીદ સઅદુદદીનકી થી
મીયાં જઅફરનેભી કુછ કમ નહીંકી.

મેં કી કીસ્સેમેં ઇસ ખાતર ઉતાવલ
ખુદાને કુફલ દીલકે ખોલ દીએ કુલ.

મુજે કીસ્સેકી ન કુછ ઊમ્મીદ નઈ થી
વલેકીન કુછ મદદ હોગઈ અલીકી.

કીસ્સએ તમીમ અનસારી.

સને બારા સો અઠારાકે દરમ્યાં   થીતારીખ ચોથવીં ઔર માહેશઅબાન
મેંને ખમબાતમેં ઉસકો કયા થા   બંધારોંકી સો મસજીદમેં લીખાથા.
જુમ્અકી સુબોહ ઠંડકી સરસરી થી   દો મસજીદ દોસ્ત દારોંસે ભરી થી.
યે કીસ્સા ઈસઘડી પોંચા હુય આખર   પડે સબ ફાતેહા હઝરત નબીપર.
હૈતાં નોં સો ઉપર ચાલીસ પર દો   હુઇ ઈસ કીસ્સેકી ફીલ જુમલાગાનલો.
અભી કીસ્સેકો યહાં બસકર ગુલામી   દરૂદાં પડ મોહમ્મદપર મુદાગી.

તમામશુદ.

તારીખે ઈસલામકા સિલસિલા.

ફુતુહલ ઇસલામ

(ઉરદુ ઝબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં)

(લખનાર નિઝામુદ્દીન કુરેશી.)

આજ સુધી ગુજરાતીમાં આવું એકે પુસ્તક બહાર પાડવામાં આવ્યું નથી જેમાં શામ, મિસર, એરાક અને ઇરાનની ફતેહો તથા ચાલેલી ઇસલામી લડાઇઓનું ખુલાસાવાર વર્ણન કરવામાં આવ્યું હોય. અરબ બહાદુરોની અનુપમ શુરવિરતા, સહાબાએ કિરામ રદી૦ ની જાંફેશાની, ઇસલામનો પ્રસાર, ખુલફાએ રાશેદીનની સાદાઈ અને ઇસલામના સાચા પયરવોનું વર્ણન આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવેલું છે. આ પુસ્તકના દસ ભાગકરવામાં આવ્યા છે. અને તે દસ ભાગ ખુદાના હુકમથી બહાર પડી ચુકયા છે. તેમાં પ્રગટ થએલી બાબતોની વીગત નીચે મુજબ છે.

ફુતુહુલ ઈસલામ હિસ્સા ૧ લો કીંમત રૂ. ૧—૦—૦

જંગેબદર, જંગેઓહોદ, જંગે ખનદક, જંગે ખયબર, ફતેહ મક્કા, જંગે તબુકકા, દુસરા દિન, ઇસલામકા દુસરા લશકર, ફીલીસ્તીનકા પહેલા માઅરિકા, જંગે બસરા, જંગે દમિશ્ક, ગુહાસીરએ દમિશ્ક, અરબ ઓરતોંકી શુજાઅત વગયરા દરજહે.

ફુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૨ જો કીમત રૂ ૧—૦—૦

જંગે અજનાદીન, જંગે અજનાદીનકા દુસરા દિન, ફતેહ દમિશ્ક, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક ખલીફએ અવ્વલ રદી૦ કી૦ વફાત, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક રદી૦ કી સીરત, હઝરત અબાબકર સિદ્દીક રદી૦ કી ફઝીલત, ખલિદ બિન વલીદ રદી૦ કી માઅઝુલી, ફતેહે અબિલ કુદસ, એહલે કનસરીનકા ફરેબ, જંગે કનસરીન, ફતેહ બઅલબક, ફતેહ હુમુસ મયદાને યરમુક યા વકુસા.

ફુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૩ જો કીમત રૂ. ૧—૦—૦

રૂમી લશકર, જંગે યરમુકકા પહેલા દિન, માહાનકા ફરેબ, જંગે યરમુકકા દુસરાદિન જંગે યરમુકકા તીસરા દિન, જંગે યરમુકકા પાંચવા દિન, બયતુલ મુકદસકી ફતેહ, જંગે હલબ, હલબકા મુહાસિરા.

કુતુહલ ઈસલામ હિસ્સા ૪ કીમત રૂ ૧-૦-૦

ફતહે હલબ, ફતહે એનતાકીયા, પહાડી અઝલાઅપર ચઢાઇ, શિમાલી શામમેં બગાવત, ફતેહ કીસારીયા, અરબકા જુગ્રાફીયા, અરબકી મુલકી તકસીમ, અરબકે મશહુર શહેર તારીખી મકામાત, અરબકી આઝાદી; અકવામે અરબ ઝમાનએ જાહેલીયત, અરબકી ઓરતેં, જહાલતકી રસમેં.

કુતુહલ ઈસલામ હિસ્સા ૫ કી રૂ, ૧-૦-૦

સલતનતે મિસર, ગુડરિયે બાદશાહ, ગુડરિયે બાદશાહોંકા ખાતિમા મિસરી કુતુહાત, મગરેબી હમલા, બની ઇસરાઇલ, તવાયફુલ મુલુકી, કાહન બાદશાહ, બાઇસવાં ખાનદાન, હબશી બાદશાહ, અસીરીયાસે જંગ, બાબુલસે લડાઈ, ઇરાની હમલા, યુનાની ઓર રૂમી ઇસાઇ મઝહબ, ફતહે મિસર, ફતેહ ઇસકંન્દરીયા, કુતુબખાનએ ઇસકન્દરીઆ, સલતનતે ઇરાન, જમશીદ બાદશાહ, ઝુહહાક, ફરીદુન, સામ, ઝાલ, રૂસતમ, અફરાસીયાબ, સોહરાબ, સયાવશ, કૈખુસરૂ, બેહરાસપ, ગુસ્તાસપ બહેમનસે દારા તક, દારા ઓર સિકંદરે આઝમ, યુનાની સલતનત, માની, શાહપુરસાની, નવશીરવાં, ખુશરૂ પરવીઝ.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૬ કીમત રૂ. ૧-૦-૦

ઇસ હિસ્સેમેં ઇરાનકે વો માઅરીકે દરજ હેં જીસને સલતનતે ઇરાનકા ખાતમા કરકે મુસલમાનોંકો વહાંકા હુકમરાન બના દીયા. યે હિસ્સા પિછલે હિસ્સોંસે જુદા ચુદા હે. રિયાસતે હીરા કે મુફસ્સીલ તારીખી હાલાત ઓર ઇરાકકી કામિલ ફતેહકા બયાન હે. જંગે સલાસલ, જંગે વિલજા, દરીયાએ ખુન, ફતેહ હીરા ફતેહ અંબાર, ફતેહ અયનુતલ તમર ફતેહ દુમતુલજનદલ. ઇરાકકે દીગર માઅરિકે, જંગે નમારક કસકર જંગે કસકર, મુલકી લડાઇ, જંગે કાદસીયા રૂમીયોં ઓર ઇરાંનીયોંકા મુકાબિલા, માલેગનીમત, સાઅદ રદી૦ કા એહલે હીરા ઓર ઇરાકકે સાથ સુલુક, ફતેહ બાબુલ વગયરાકા હાલ દરજ હે, હઝરત ખાલિદ રદી૦ કી બહાદુરીકા બે મિસલ હાલભી કાબીલે દીદ હે.

કુતુહલ ઇસલામ હીસ્સા ૭ કીમત રૂ. ૧-૦-૦

ઇસ હિસ્સેમેં ફતેહ મદાયન, જંગે હલુલા, તકરીત ઓર મુસલકી ફતેહ, બસરે ઓર કુફેકી બુનિયાદ, ખુઝીસ્તાન નિહાવન્દ ઓર ઇરાનકે દુસરે સુબોંકી ફતેહ, ફતેહ ઇસફહાન હમદાનકી બગાવત, કોમસ વ રેકી ફતેહ, આઝુર બાયજાન કોહેકાફ, દરબંદકી ફતેહ, ફારસ્તાન ખુરાસાન વગેરાકી ફતેહકા મુફસ્સલ હાલ હે અલાવા હઝરત ઉમર રદી૦ કી શહાદત ઓર આપકી મુબારક ઝીંદગીકે હાલાત ઓર યુરોપીયન મોઅરરિખોંકી આપકે મુતઅલ્લીક રાયોંકા ઝખીરા ખાસ પઢનેકે કાબિલ હે.

કુતુહલ ઇસલામ હિસ્સા ૮ કીમત ૧-૦-૦

ઇસ હિસ્સેમેં હઝરત ઉસમાન ઝુનનુરેન રદી૦ કી ખિલાફત અફરીકાકી ફતેહ, ઇરાનકે બાદશાહકા અંજામ, દરીયાઇ જંગ કબરસ, રોહડસ, અરાડસકી ફતેહ, જંગે મસ્તુલ, કુફેકી બગાવત મરવાનકી શરારત, હઝરત ઉસમાન ગની રદી૦ કી શહાદત, આપકી સીરત ઓર ફઝીલત, આપકી શહાદતપર એક નઝર, અમીરૂલ મોમેનીલ હઝરત અલી કર૦ કી ખીલાફત કાતિલાને ઉસમાન રદી૦ કી તફતીશ, હઝરત અલી કર૦ કા ઇનતિઝામે સલતનત જંગેજમલ, જંગે સીફફીન, જંગે નેહેરવાન જકમીનકા ફયસલા, મિસરમેં શોરિશ હઝરત અલી કર૦ કી શહાદત, હઝરત અલી કર૦ કી સીરત, હઝરત હસન રદી૦ કી

ત હઝરત અલી કર૦ કા ઝરરીન કલામ, દરજ હે. ઇસકે બાદ શહાદતે હઝરત હુસેન રદી૦ કા જીગર ખરાશ વાકેઆ બયાન કિયા હે જીસમે હમને અપની તરફસે એક લફઝ નહીં લિખા બલકે હમારે પીરો મુરશદ ઓર ઉરદુ ઝબાનકે ફાઝિલ તરીન લિખનેવાલે મુસવ્વીરે ફિતરત હઝરત ખ્વાજા હસન નિઝામી સાહબકી લીખી હુઇ "મોહ-રરમ નામા" નામી કિતાબકે ઇબતિદાઈ બાબ શામીલ કર લીયે હેં. મસલન ખિલાફત, રસુલે ખુદાસલા કી વફાત, વસીયત લિખનેકા ઇરશાદ, હઝરત અબુબકર રદી૦ કી ખિલાફત ઇખતિલાફાતકી ઇબતિદા, હઝરત ઉમર રદી૦ કી ખિલાફત, હઝરત ઉસમાન રદી૦ ઓર હઝરત અલી રદી૦ કી ખીલાફતે, ફયસલેકા દિન, હઝરત અલી રદી૦ કી ખિલાફત. શુરૂ ઇસ્લામકે છે શહીદ શહાદત હઝરત ઉસમાન રદી૦ હઝરત અબુ ઝર ગફારી રદી૦ મિનામેં ચાર રકાત નમાઝ, અબદુલ્લા બિન સબાકા નયા મઝહબ કુફેકે સાત સરકશ. રસુલ સલ૦ કી અંગુઠી, અબદુલ્લા ઇબને સાઅદ ઇબને સરેહકી શરારત, દુસરી સુરશ, વગયરા હાલાત દરજહેં.

ફતુહુલ ઇસલામ હિસ્સા ૯ કીમત રૂ. ૧—૦—૦

ઇસ હિસ્સેમેં શોહદાએ કરબલા કે દર્દનાક હાલાતકા ખાતમા હે. એક પેશીદા ખત, કુમકી તલબ, જામેઉલ કુરઆન તલવારકી ધાર પર મનઝરે કત્લ. યહુદીયોંકે કબરસ્તાનમેં, હઝરત અલી રદી૦ કી શહાદત, કુફેકી મસજીદમેં તીન એનારકીસ્ટ, હઝરત ઇમામ હસન રદી૦ કી શહાદત, વાકએ કરબલાસે પહેલેકી લડાઇયાં, સિફફીન ઓરજમલ, બસરેકી હલ-ચલ રસુલે ખુદા સલ૦ કી બનાઇ હુઇ જગા, હઝરતઅલી રદી૦ ઓર હઝરત હુસેન રદી૦ કી બેહેસ, હઝરત તલહા રદી૦ વ ઝુબેર રદી૦ કા કત્લ, સિફફીનકા માઅરિકા, લડાઇકે નુકતે, સાલિસોંકા ફયસલા, ખારજીઓંકા ખુરૂજ, ઉમર બિનુલ આસ, હુકુમતે ઇસલામકી પહેલી બિદઅત, મઆવીયાકી મોત, યઝીદકી તખ્તનશીની, કુફેકી બાસી કઢીમેં ઊબાલ, હઝરત મુસલિમકી શહાદત, પરદેસી મુસલિમ, કુફેમેં દો ગુલફામ, ફુરાતકે કનારે ગેસુ દરાઝોંકા ખુન, સયયદના હુસેનકા સંફરે કુફા, મદની બાપકો રૂખસતી સલામ, બીમાર બેટીકી જુદાઇ મકકે સે મકકે વાલેકા ફિરાક, દસવીં મોહરમકા સવેરા કાતમી માહરૂ, અલીકે પોતેકા મયદાન, હુસેની જુથકા એક ફુલ અલી અસગર ઓર આબીદ કી બીમારી, શમ-શીરોંમેં શબપીર, રસ્સીયોંસે બંધે બની ફાતેમા, યઝીદી દરબારમેં ફાતેમી કયદી.

ફુતુહુલ ઇસલામ હિસ્સા ૧૦ કી. ૧—૦—૦

યે હિસ્સા ઇસ તારીખી સિલ સિલેકા આખરી હિસ્સા હે. ઇસમે બની ઉમઇયાકે તાજદારોંકા મુફસ્સીલ હાલ હે. ઇસબારેમેં હમારે પીરો મુરશદ હઝરત ખ્વાજા હસન નિઝામી સાહેબને "યઝીદનામા" નામી એક કિતાબ મુસતનદ તવારીખી કીતાબોંપરસે લિખીથી ઉસીકો ગુજરાતી લિબાસ પહેના કર હમારે ઇસ તારીખી સિલ સિલેકા આખરી હિસ્સા કરાર દિયા હય, ઇસમેં બની ઇમઇયા કી દુનિયવી તલવારોંને દીનકી ગરદન પર ખડકર કયા કીયા વો લિખા હે. પહેલી તલવાર મદીને પર, યઝીદકા શરાબી ભાઇ, દુસરી તલવાર મકકેપર, કાફર મકકેમેં, લાયક બાપકા ના લાયક બેટા, કાતિલાને હુસેન હિઝાર, ઇબને ઝિયાદકી બારી, શહન અલ્લાહ કયા ચીઝથી? મકકેમેં એક અલવીકી મુક-ઇદી, ફિર એહલે કુફાકી નાહિનજારી ઓર મુખતારકી શહાદતે બે ઇખતિયારી મસઅબ બિન ઝુબેરકા વકતે આખિર, મકકે પર બની ઉમઇયાકી દુસરી યુરીશ હઝરત ઝયદકી

શહાદત, હઝરત યહયા ઇબ્ને ઝયદ રદી૦ કી યાને સલતનતકે દરખ્તમેં કિતને મોમેનીનકા ખુન હિયા, પહેલા ખુન, દુસરા ખુન, તીસરા ખુન, અમીર મઆવ અવસાફ અમીર મઆવીઆ મુસતીયે ઇસલામકી નઝરમેં, મઝહબીયતકા ખિલાફ઼ અમીર મઆવીયાકે સયાસી જરાઇમ, અમીર મઆવીઆકી મદદુની ખતાએ, આખરી ફેસલા, બની ઉમઇયાકી દુસરા બાદશાહ યઝી, પાયતખ્તમેં યઝીદકી બેઅત, યઝીદકી તખ્ત નશીની, તીસરે બાદશાહ મઆવીઆ બિન યઝીદ, ચોથા બાદશાહ મરવાન ઇબનુલ હકમ, પાંચવાં બાદશાહ અબદુલ મલિક બિન મરવાન, છઠા બાદશાહ વલીદ બિન અબદુલ માલિક, સાતવાં બાદશાહ સુલેમાન બિન અબદુલ મલિકા આઠવેં ખલીફા હઝરત ઉમર બિન અબદુલ અઝીઝ રદી૦, નવવાં બાદશાહ યઝીદ બિન અબદુલ મલિક, દસવાં બાદશાહ હુશ્શામ બિન અબદુલ મલક, ગ્યારવાં બાદશાહ વલીદ બિન યઝીદ બિન અબદુલ મલિક, બારવાં બાદશાહ યઝીદ બિન વલીદ બિન અબદુલ મલિક, તેરવાં બાદશાહ ઇબ્રાહીમ બિન વલીદબિ યઝીદ બિન વલીદબી યઝીદ બિન અબદુલ મલિક, ચૌદવાં બાદશાહ મરવાન અલહિમાર અમવી; સલતનત કી આંખોકા દમ.

આ દસે ભાગ ઉંચા કાગળ ઉપર છાપી કપડાની અંગ્રેજી બાંધણી અને સોનેરી નામ સાથે શોભાયમાન બનાવવામાં આવ્યા છે. દરેક મુસલિમ કુટુંબની લાયબ્રેરીની શોભામાં વધારો કરનારા છે. માટે જરૂર મંગાવો દરેક ભાગની કીમત એક રૂપીઓ છે.

અલેફ઼લયલા—યાને એક હજાર ઓર એક રાતકા, બેબહા ખઝાના, શાએકાન, મશહુર અલેફ લયેલાકે નામસે; શાયદહી કોઇ બેખબર હોગા. યેહ વોહ કિતાબ હએ જીસકા સાની આજ ઝમાને ભરમેં મીલના મુસ્કીલ હય, રંજીદા દિલુંકો આરામ દેનેવાલા યેહી એક નુસ્ખા હય. કીંમત ઉમ્દા ગ્લેજ કાગજ સોનેરી બાઇન્ડીંગ રૂ. ૩—૮—૦

દાસ્તાને તિલિસ્મે હોશરૂબા

ઇસ કિતાબકી કિતની હી તાઅરીફ કી જાય ફુઝુલ હય કયું કે તમામ ઝમાના જાનતા હય કે યેહ તમામ હિંન્દમેં મકબુલ હય ઇસ કિતાબસે અમીર હમઝા સાહબને અફરા સિયાબ જાદુગર કે તિલિસમાતોંકો ઉસ્સે લડકર રૂનાં કિયાથા. ઉસ્કા મજકુર હય, ઈસ કિતાબકી કિતની હી તાઅરીફ-કી જાય ફુઝુલ હય કયું કે તમામ ઝમાના જાનતા હય કે યેહ તમામ હિન્દમેં મકબુલ હય ઈસ કિતાબસે અમીર હમઝા સાહબને અફરા સિયાબ જાદુગર કે તિલિસમાતોંકો ઉસ્સે લડકર ફનાં કિયાથા. ઉસ્કા મજકુર હય. ઉમર ઐયારકી ઇયારીયેં પડકર હંસતે હંસતે લોટ ન જાય, તો હમાર ઝીમ્મા, મુસલમાનોકી બહાદુરીએં, ઈસલામકા જોશ મયદાને જંગકે સીન, ગરલ કિતાબ કયા હય, એક મરક્કા ખીંચકર શાએરને આપકે સામને રખ દીયા હય આશિકોંકી તો જાન હય, નજમો નસર દોનોંમેં કમાલ કીયા હુવા હય એક બાર દેખને પરહી મુનહસિર હય, ઝબાંન, ઉર્દુ સહેલી હર કિસીકો સમઝ પડ સકતી હય કાગઝ ગ્લેઝ સુનેહરી પુસ્તક રોયલ આઠ પેજી કે ૬૦૦ સફેકી કીતાબકે સિર્ફ રૂ. ૩—૮—૦ પોસ્ટ ૦—૪—૦

તમામ જાતનાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બદરૂદીન હુસેનુદીન નિઝામી બુકસેલર,

ઠે. ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

દીની કીતાબેં.

મીફતાહુલજન્નહ—ઇસ કિતાબમેં બડી બડી કિતાબુંસે ચુન ચુન કર તમામ મસાઇલ બરદિએ હેંય. રૂ૦ ૦—૧૨—૦

દવલતે બેઝવાલ—ઇસ કિતાબમેં, એકસો મસલે અયસે લિખે હેંય, કે જીનપર અમલ કરનેસે મુશ્કીલી દુર હોતી હયા, ઓર તાંગરી હાસિલ હોતી હોય. રૂ૦ ૦—૮—૦

હયાતે જાવેદાની—ઇસ કિતાબમેં હઝરત પીરાનેપીર દસ્તગીર સૈયદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની (ર૦) કી જીંદગીકે મુબારક હાલાત ઓર કરામત હય કીંમત. રૂ૦ ૦—૮—૦

તારીખુલ ખુલફા—ઇસ કિતાબમેં હઝરત (સલ૦) કે ચારૂ અસહાબુંકી જીંદગીકે મુબારક હાલાત હેંય કીં. રૂ૦ ૦—૬—૦

તઝકેરતુલ અંબિયા—ઇસ કિતાબમેં પયગમ્બરૂંકે મુબારિક હાલાત હય કી. રૂ. ૦-૬-૦

મેઅરાજનામા—ઇસ કિતાબમેં દોજહાંકે સરદાર હજરત જનાબ રસુલે મકબુલ (સલ૦) કી મેઅરાજ શરીફકા બયાન હય. આ હઝરત (સલ૦) ને બેહીસ્ત ઓર દોઝખ ઓર અરશે મોઅલ્લાકી કી સૈર કી ઓર, ઓર વહાંકા દીલકશ બયાન કીં. રૂ૦ ૦—૩—૦

ઝવાહીરે હીન્દી ઉમ્દા બડી	રૂ૦ ૦—૧૨—૦
સકરાતનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
મજમુએ હઝાર મસાઇલ.	રૂ૦ ૦—૫—૦
નુરનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
વફાતનામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
શાદી નામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
સખાવત નામા	રૂ૦ ૦—૧—૦
મીલાદે રસુલ	રૂ૦ ૦—૪—૦
મજમુએ મદહેયાત	રૂ૦ ૦—૪—૦
નઝમુઝીયા	રૂ૦ ૦—૪—૦
કસસુલ અંબેયા	રૂ૦ ૧—૮—૦

કયા આપ ઝુરૂરી મસાએલસે વાકેફ હુવા ચાહતે હૈ?

રૂકનેદીન—ઇસલા જવાબ ઓર બે મીસલ નુસખમેં તમા ફીકહકે મસ જવાબમેં દરજ હય. ફીકહકી બડી બડી મુસતનદ કીતાબુંકે હદીસે સાથ મસાએલ લીખે હય, કોઇ મસલા અયસા નહીં કે જીસકા હદીસ કીતાબ સાહેબને દરયાકો કુઝેમેં બરદીય હય. એક કીતાબ મંગવા આપ કીસી મોલવી સાહેબસે મસલા પાફત કરનેકી આપકો હાજત આપ ફાયદા પહોંચાઇગે ઉર્દુ ઝબાન ઓર ગુજરાતી હરફોંમેં

તોહફએ હજ-યાને સફર

હજકી; સફરકે લીએ મેહ કીતાબ પાસ રખના મોઅઝ્ઝમ હય ઉર્દુ ઝબાન ગુજરાતી હરફોંમેં ઉમ્દા ગ્લેઝ

હીન્દુસ્તાની કીસ્સા.

રંગમહા કીસ્સા	રૂ૦ ૦—૮—૦	હાતમ તાઈકા કીસ્સા	રૂ૦ ૦—૧૨—
કહાની પરનેર દાખીલ હમ	૦—૮—૦	કીસ્સા સાહે રૂમ	રૂ૦ ૦—૧—
ગંજે ઝુમ	રૂ૦ ૦—૨—૦	શાહે ચમન	રૂ૦ ૦—૧—
બીબી મરયમ	રૂ૦ ૦—૬—૦	મલેક મોહમંદ ગેતી અફરોઝ	રૂ૦ ૦—૮—
નાજની પઠાન	રૂ૦ ૦—૧—૦	કુસાનએ અજાયબ	રૂ૦ ૦—૮—
દાસ્તાન અમીર હમઝા	રૂ૦ ૧—૮—૦	અમરત ઉછા	રૂ૦ ૦—૨—
કાલી ગોરી	રૂ૦ ૦—૧—૦	બીરૂલ અલમ	રૂ૦ ૦—૨—
તમી મનસારી	રૂ૦ ૦—૨—૦	ઇન્દ્ર સભા	રૂ૦ ૦—૨—
ગુલે બકાવલી	રૂ૦ ૦—૮—૦	યુસુફ ઝુલેખા	રૂ૦ ૦—૮—
યુસુફે સાની	રૂ૦ ૦—૮—૦	બેનઝીર બદરે મુનીર	રૂ૦ ૦—૪—
ગુલ સનોબર	રૂ૦ ૦—૬—૦	ઝયતુન ઓર મોહમદ હનીફ	રૂ. ૦—૨—
શાહજાદા શાહપરી	રૂ૦ ૦—૨—૦	મુલા બીબી	રૂ૦ ૦—૧—
છબીલી ભટીયારી	રૂ૦ ૦—૨—૦	તંબોલન	રૂ૦ ૦—૧—૦
દાઈ હલીમા	રૂ૦ ૦—૧—૬	રોશન મીયાં અબ્દુદદા	રૂ૦ ૦—૧—૬
લાલ ગોહર	રૂ૦ ૦—૨—૦	લયલા મજનું	રૂ૦ ૦—૧—૦
સીપાહીકી ઝાદા	રૂ૦ ૦—૧—૦	સોદાગર બચ્ચા	રૂ૦ ૦—૧—૦
સીકંદર ઝુલકરનેન	રૂ૦ ૦—૧—૦	હાતમ મંગેરાલીશાહ	રૂ૦ ૦—૩—૦

મશહુર નાટકની કીતાબો ગાયણ સાથે.

ખુબસુરત બલા	૦—૬—૦	જેહરીસાંપ	૦—૬—૦
સયદે હવસ	૦—૬—૦	અસીરે હીર્સ	૦—૬—૦
ચંદ્રાવલી	૦—૬—૦	ખુને નાહક	૦—૬—૦
ગુલશને અહત	૦—૬—૦	સફેદ ખુન	૦—૬—૦
ગુલરૂ ઝરીના	૦—૬—૦	કત્લે નાઝીન	૦—૬—૦
ખુબરૂ હસીના	૦—૬—૦	બઝમે ફાની	૦—૬—૦
કસોટી ઉર્ફે દોરંગી દુનીયા	૦—૬—૦	કાલી નાગન	૦—૬—૦
સુનેહરી પંજરે	૦—૬—૦	સુનેહરી ખંજર	૦—૬—૦
અલાઉદીન			૦—૬—૦
અલીબાબા	૦—૬—૦	ખાનદાને હામાન	૦—૬—૦
અમરત	૦—૬—૦	શહીદે નાઝ	૦—૬—૦
અતરા બકાવલી	૦—૬—૦	ખ્વાબે હસ્તી	૦—૬—૦
ધુપ છાંવ	૦—૬—૦	ખુદા દોસ્ત	૦—૮—૦
ગીરફતારે મોહબત	૦—૬—૦	ખુને જીગર	૦—૬—૦
જમને સમાન	૦—૬—૦	સીલવર કીંગ	૦—૬—૦
બી			૦—૬—૦
જાનીસાર ઉર્ફે પારીફરહાદ			૦—૬—૦
વાલી	૦—૪—૦	ઇન્તેકામ	૦—૬—૦

ને તમામ કિસમકે કુરાન શરીફ, કાયદા, સીપારા, ઓર તમામ ઉર્દુ, ગાતી, વી, કીતાબે, ઇદ મુબારક કે સી કાર્ડ, વગેરા હમારે યહાં રીયુકી દામ માલ બેહદ કીફાયત દીયા જાયગા.

તમામ કિસમકી કીતાબેં મીલનેકા પત્તા—

શેઠ હુસેનુદીન નીઝામી બુકસેલર.

ત્રણ દર —અમદાવાદ.